

Miljökonsekvensbeskrivning

Antagandehandling, Dp Rydsnäs camping, Ydre kommun

OM RAPPORTEN:

Titel: Miljökonsekvensbeskrivning Dp Rydsnäs camping, Ydre kommun.

Version/datum: 2022-05-25

Rapporten bör citeras såhär: *Miljökonsekvensbeskrivning Dp Rydsnäs camping, Ydre kommun.* Calluna AB.

Foton i rapporten: © Kristina Kvamme och Håkan Andersson

Omslag: t.v. Beteshagen; övre t.h. nuvarande campingområde, bild tagen från udden; undre t.h. betesvallen.

OM PROJEKTET:

Utfört av: Calluna AB (organisationsnummer: 556575-0675)
Adress huvudkontor: Linköpings slott, 582 28 Linköping
Hemsida: www.calluna.se
Telefon (växel): +46 13-12 25 75

På uppdrag av:

Beställarens kontaktperson:

Projektledare: Kristina Kvamme (Calluna AB)

Rapportförfattare: Kristina Kvamme och Louise Samuelsson (Calluna AB)

Kartor: Elsa Nordén, Lisa Sigg (Calluna AB)

Kvalitetssäkring: Anna Sandström (Calluna AB).

Intern projektkod: KKE0033

Innehåll

Sammanfattning	4
1 Inledning	5
1.1 Bakgrund och syfte	5
1.2 Allmän beskrivning av området	6
2 Planer och program	8
2.1 ÖP 2013	8
2.2 Detaljplaner och områdesbestämmelser	8
2.3 Naturvårdsplan 2013	9
2.4 Ydre kulturarvsplan 2012	9
2.5 Vindkraftsplan 2012	9
3 Metod	10
3.1 Strategisk miljöbedömning	10
4 Avgränsning	10
4.1 Process	10
4.2 Geografisk avgränsning	10
4.3 Avgränsning av relevanta miljöaspekter	10
4.4 Avgränsning av alternativ	11
4.5 Avgränsning i tid	11
5 Planförslag och alternativ	12
5.1 Huvudalternativ – planförslaget	12
5.2 Platsval – tidigare planförslag och prövningar	13
5.3 Miljöhänsyn tagen i detaljplanen	13
5.4 Nollalternativ	14
6 Miljökonsekvenser	14
6.1 Kulturmiljö	14
6.2 Naturmiljö	18
6.3 MKN för vattenmiljö	23
6.4 Strandskydd	26
6.5 Jordbruksmark	27
7 Uppfyllelse av nationella miljö kvalitetsmål	31
8 Samlad bedömning	34
9 Uppföljning och övervakning	35
10 Referenser	36
10.1 Rapporter	36
10.2 Digitala källor	36
Bilaga 1 Översiktsplan 2013	38
Bilaga 2. Metod för konsekvensbedömning	39

Sammanfattning

Ydre kommun planerar för en utvidgning av befintlig camping och småbåtshamn vid sjön Östra Lägern, strax norr om orten Rydsnäs i Ydre kommun, vilket är i enlighet med kommunens översiktsplan 2013.

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra en utvidgning av befintlig camping och småbåtshamn vid sjön Östra Lägern i Rydsnäs, i enlighet med kommunens översiktsplan 2013.

Planområdet omfattar 22 ha varav 9 ha utgörs av vattenområde. Majoriteten av planområdet utgörs av trädbärande betesmark, där trädskiktet främst domineras av ek och andra ädellövträd. Området inkluderar även flertalet öppna ytor med ett stort antal åkerholmar.

Planen har bedömts medföra risk för betydande miljöpåverkan och därmed har en miljöbedömning genomförts och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har upprättats. Miljökonsekvensbeskrivning. Calluna utförde även en naturvärdesinventering (NVI) i området. Utifrån den kunskap som framkommit under inventeringen, har kommunen sedan anpassat planförslaget för att tillvarata och utveckla områdets naturvärden.

De miljöaspekter som konsekvensbedömts är kulturmiljö, naturmiljö och strandskydd, jordbruksmark och vattenmiljö. I tabellen nedan redovisas en samlad konsekvensbedömning i och med planens genomförande.

Miljöaspekt	Huvudalternativ	Nollalternativ
Kulturmiljö	Små konsekvenser	Inga konsekvenser
Naturmiljö	Små till måttliga konsekvenser	Inga konsekvenser
MKN för vattenmiljö	Små konsekvenser. Bedöms inte försvåra förutsättningarna att uppnå god status i vattenförekomster.	Bedöms inte försvåra förutsättningarna att uppnå god status i vattenförekomster
Strandskydd	Små till måttliga konsekvenser	Inga konsekvenser
Jordbruksmark	Små konsekvenser	Inga konsekvenser

De nationella miljö kvalitetsmålen som kopplas till planområdet är *Begränsad klimatpåverkan, Giftfri miljö, Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag, Ett rikt odlingslandskap, God bebyggd miljö, Ett rikt växt- och djurliv, Levande skogar, En myllrande våtmark*. Den planerade bebyggelsen bedöms kunna påverka möjligheten till måluppfyllelse för *Levande sjöar och vattendrag* och *Ett rikt växt- och djurliv*. *God bebyggd miljö* bedöms gynnas av planförslaget.

1 Inledning

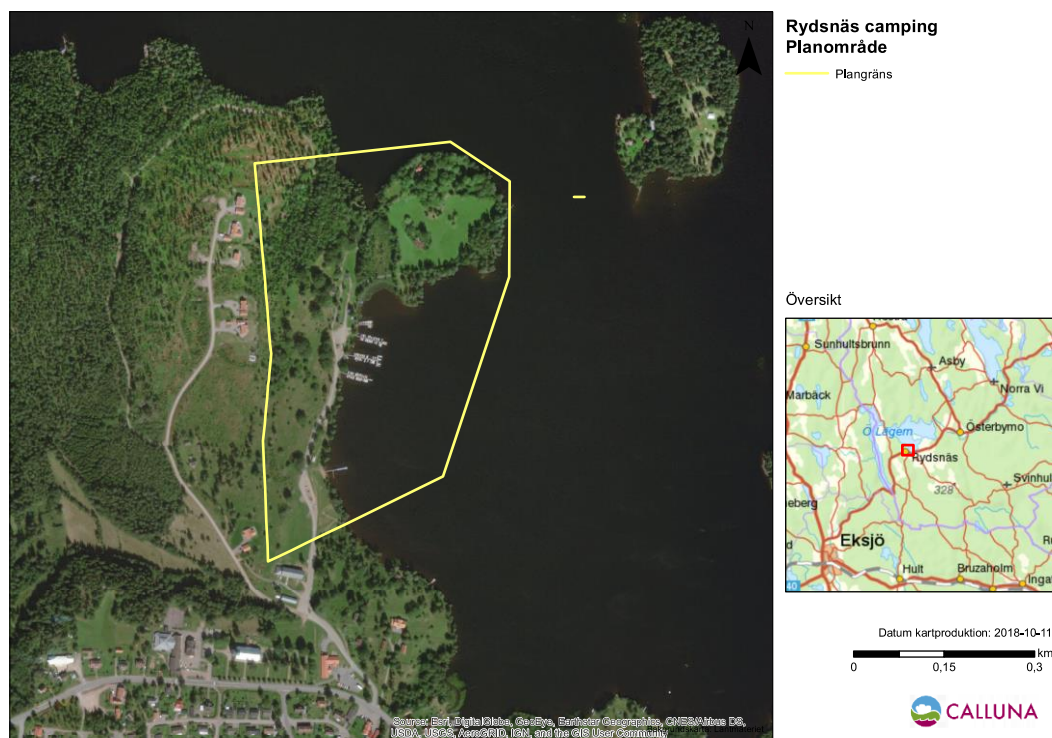
1.1 Bakgrund och syfte

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra en utvidgning av befintlig camping och småbåtshamn vid sjön Östra Lägern i Rydsnäs samt att bibehålla och utveckla de naturvärden som finns inom detaljplanen i enlighet med kommunens översiktsplan 2013.

Planområdet ligger med pendlingsavstånd på 8 km väster om Österbymo som är Ydre kommuns huvudort. Eksjö är närmaste större tätort, belägen knappt 2 mil sydväst om området. Planområdet omfattar ca 22 ha varav 9 ha utgör vattenområde.

Området har varit med i kommunens översiktsplan sedan kommunens första översiktsplan från år 1990. År 2003 antog kommunen områdesbestämmelser för planområdet och 2012 prövades campingverksamhet med bygglov. I och med att bygglovet tillät en större exploatering än vad områdesbestämmelserna medgav nekade Mark och -miljodomstolen bygglov. Området behövde utredas i en detaljplan. År 2017 togs en detaljplan fram med tillhörande behovsbedömning. Mark och miljodomstolen bedömde att en MKB borde ha tagits fram och planen upphävdes.

Konsultföretaget Calluna AB fick i uppdrag av Ydre kommun att leda en miljöbedömningsprocess för DP Rydsnäs och ta fram en miljökonsekvensbeskrivning (MKB). MKB:n har tagits fram enligt 6 kap 11–19 §§ MB. Arbetet påbörjades under hösten 2018. Processen med miljöbedömning har skett i samverkan med Ydre kommun och Metria, vilka har tagit fram planhandlingarna på uppdrag av kommunen.

Figur 1. Planområdet ligger i den norra delen av Rydsnäs samhälle och gränsar till sjön Östra Lägern, Ydre kommun.

1.2 Allmän beskrivning av området

Orten Rydsnäs ligger vid Östra Lägerns södra strand. Samhället i sig är småkuperat och kyrkan som utgör ett landmärke, är belägen på en höjd med prästgården strax nedanför. Orten har en trädgårdskaraktär och inrymmer hus från hela 1900-talet. Flertalet nya villor har byggts under senare år vid Prästgårdsudden. Flertalet värdefulla naturområden återfinns vid sjön Lägern där även småbåtshamn och badplats finns. Fina promenadstråk hittas vid bland annat Prästgårdsudden.

Planområdet är lokaliserat i norra delen av samhället Rydsnäs vid Prästgårdsudden sjön Östra Lägern. Området omfattar ca 22 hektar varav 9 ha utgörs av vattenområde, se figur 1. Merparten av planområdet omfattas av fastigheten Rydsnäs 1:24 som ägs av Ydre kommun. Inom planområdet finns även en bostadsfastighet, Rydsnäs 1:87.

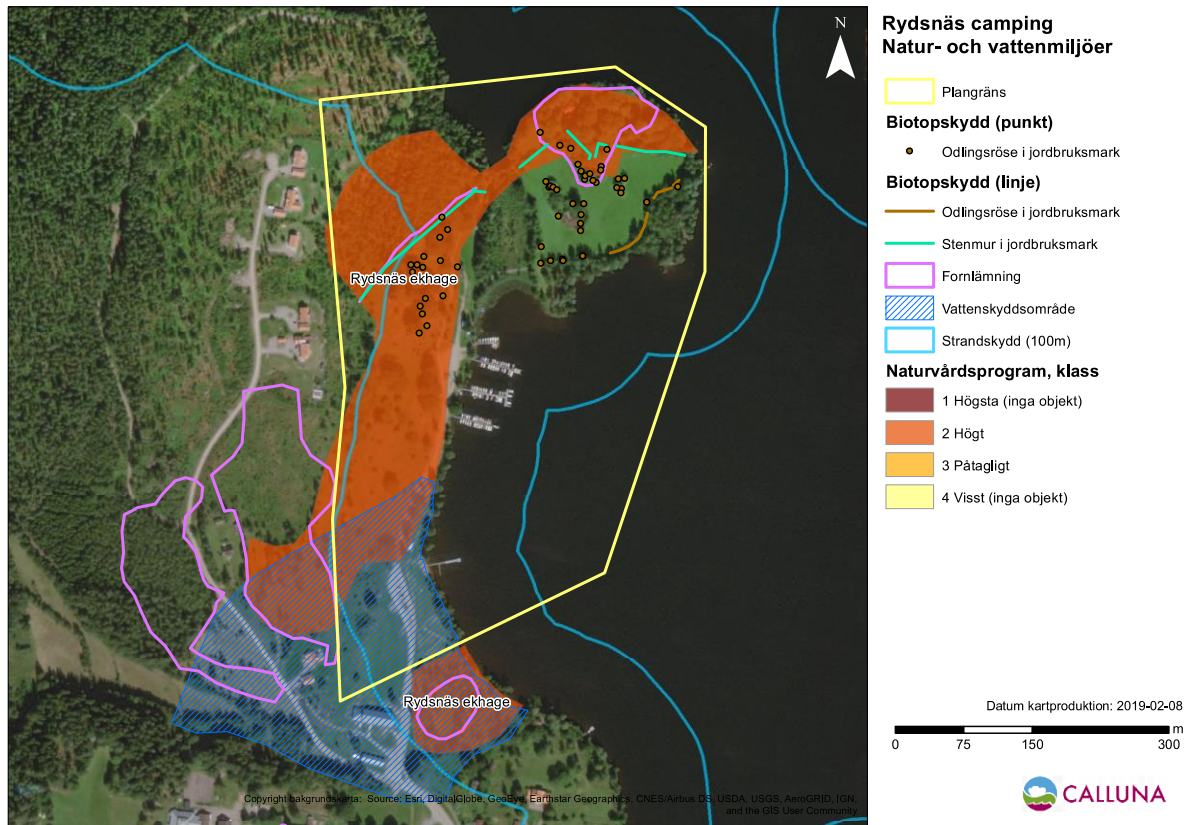

Figur 2. Bild från planområdet där campingverksamhet bedrivs, november 2018.

De centrala delarna av planområdet används idag som camping, om ca 16 platser. Två mindre servicehus med toalett, dusch och möjlighet till latrintömning finns i anslutning till platserna (figur 2). I anslutning till campingen finns en småbåtshamn med ett klubbhus. Hamnen omfattar ett 100-tal båtplatser och två till tre gästplatser. Campingen drivs idag av båtklubben. I södra delen av planområdet finns en kommunal badplats.

Inom planområdet finns inga utpekade riksintressen. Södra delen av planområdet omfattas ett vattenskyddsområde, se figur 3. Delar av planområdet har pekats ut i kommunens

naturvårdsplan (klass 2) och består av en ekhage rik på gamla grova innanrötade träd. Planområdet utgörs till stora delar av betesmark, åkermark och skogsområden av olika karaktär. Flertalet biotopskyddade odlingsrösen, åkerholmar och stenmurar vittnar om områdets kulturhistoria. Två fasta fornlämningar finns inom området. Området omfattas till största delen av 100 meter strandskydd.

Figur 3. Planområde med vattenskyddsområde, utpekade områden inom kommunens naturvårdsplan från 2013, fasta fornlämningar, biotopskydd och strandskydd.

2 Planer och program

2.1 ÖP 2013

Gällande översiktsplan för Ydre kommun antogs i juni 2013 (Ydre kommun, 2013). Området har i översiktsplanen pekats ut för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) i syfte att utveckla turismen och rekreation, se figur 4.

I översiktsplanen anges hur Rydsnäs som ort bör utvecklas. Campingområdet bör utformas så att strövområdet vid sjön inte stängs av utan fortsatt är öppet för den promenadslinga som går längs med vattnet. Ett 20-tal uthyrningsstugor och ca 75-husvagnsuppställningsplatser bedöms det kunna planeras för i översiktstplanen.

Kommunens vision är att vara en attraktiv kommun för kommuninvånarna och därmed också uppfattas positivt i omvärldens ögon. När medborgarna trivs och mår bra återspeglas det också på omvärldens syn på kommunen. Ett välmående näringsliv och goda livsmiljöer för den enskilde är grunden för en positiv utveckling av kommunen.

I bilaga 1 finns de övergripande mål och strategier angivna som har relevans för planen i kommunens översiktsplan som har relevans för planen.

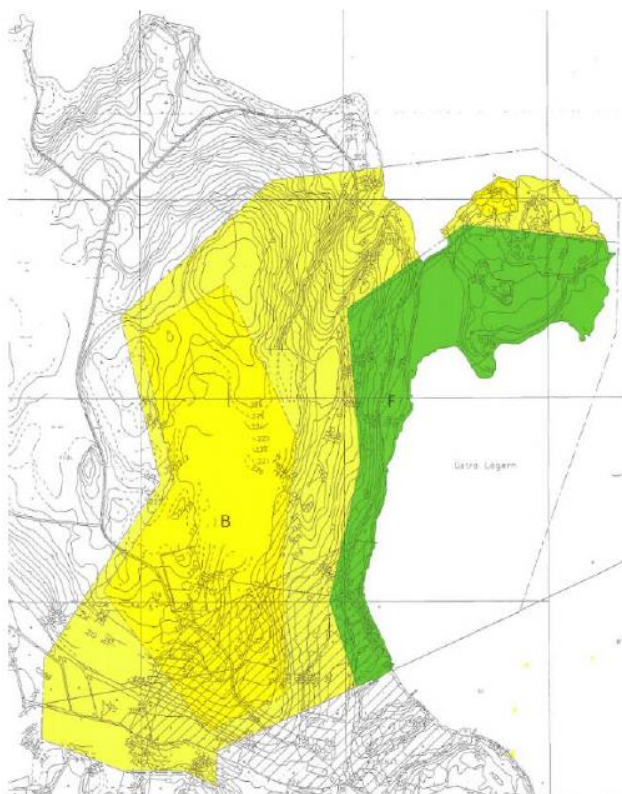

Figur 4. Utdrag från ÖP över LIS områden.

2.2 Detaljplaner och områdesbestämmelser

Aktuellt planområde är inte detaljplanelagt sedan tidigare men omfattas av områdesbestämmelser sedan 2003. Området är reserverat för befintliga och tillkommande fritidsanläggningar, se figur 5.

Figur 5. Plankarta tillhörande de gällande områdesbestämmelserna från 2003. Område planerat för fritidsanläggningar är markerat med grön färg.

2.3 Naturvårdsplan 2013

I Ydre kommuns naturvårdsplan återfinns Rydsnäs ekhage som ett objekt klassat till naturvärdesklass 2. (Ydre kommun 2013)

2.4 Ydre kulturarvsplan 2012

Ydre kommun har ett rikt kultur- och föreningsliv där bland annat hembygdsföreningar förvaltar och utgör en viktig del av kulturarvet. I Västra Ryd finns en hembygdsförening som tillsammans med Västra Ryds kyrka och kyrkby (skola, f.d. ålderdomshem) utgör kulturarv (Ydre kulturarvsplan 2012).

2.5 Vindkraftsplan 2012

I Ydre kommuns vindkraftsplan föreslås lämpliga områden för vindkraftsutbyggnad i kommunen samt ges riktlinjer för prövning. I nuläget finns inga vindkraftverk i kommunen, men planen har identifierat två lämpliga områden för vindkraft, vilka även är utpekade som riksintresse för vindkraft. Områdena kring Östra och Västra Lägern är utpekade som sådana områden som enligt planen helt undantas från vindkraftsutbyggnad (Ydre kommun 2011, Vindkraftsplan).

3 Metod

3.1 Strategisk miljöbedömning

En strategisk miljöbedömning ska enligt 6 kap 3 § MB göras när en detaljplan upprättas, om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Om detaljplanen anger förutsättningar för att bedriva permanenta campingplatser och hamnar för fritidsbåtar som anges i bilagan till miljöbedömningsförordningen (2017:966) ska en betydande miljöpåverkan antas. I och med ovanstående har kommunen bedömt att planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan och att en miljöbedömning ska genomföras.

Miljöbedömningen omfattar (1) ett avgränsningssamråd om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad, (2) framtagande av miljökonsekvensbeskrivning (MKB), (3) tillfälle till synpunkter som görs genom att planen med miljökonsekvensbeskrivningen samråds, (4) att hänsyn tas till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter innan planen antas.

Syftet med att bedöma miljökonsekvenserna av en plan är att möjliggöra en integrering av miljöaspekter i planen, så att en hållbar utveckling främjas. Metod för konsekvensbedömning sammanfattas i bilaga 2.

4 Avgränsning

4.1 Process

Inför uppdraget analyserades tillgängligt underlagsmaterial. Ett förslag till avgränsning av MKB:n togs fram och skickades in till Länsstyrelsen. Den 26 oktober hölls samrådsmöte med Länsstyrelsen. Synpunkter från Länsstyrelsen har arbetats in i planen och MKB:n. Inga nya miljöaspekter har tillkommit. En intern workshop hölls den 20 november då anpassningar gick igenom.

4.2 Geografisk avgränsning

Utbredningsområdet omfattar planområdet för Rydsnäs, på del av fastighet Rydsnäs 1:24 som ägs av Ydre kommun och fastighet Rydsnäs 1:87 med privat ägarskap, se figur 1. Planområdet omfattar ca 22 ha varav 9 ha utgör vattenområde. Området för vilka konsekvenserna beskrivs kan dock vara större än planområdet.

4.3 Avgränsning av relevanta miljöaspekter

De miljöaspekter som anses kunna utgöra betydande miljöpåverkan och ingår i miljöbedömningen är följande; naturvärden inklusive artskydd och biotopskydd, strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, samt vattenmiljö.

Miljöaspekter som värderats men som inte bedöms utgöra betydande miljöpåverkan är landskapsbild, klimat, trafik, buller, förorenade områden på land samt radon. Dessa redovisas i tabell 1. Dessa aspekter har hanterats i planprocessen och beskrivs i planbeskrivningen, men har avgränsats bort från MKB:n.

Kumulativa effekter har identifierats för trafik men endast några dagar om året när det är logdans och marknadsdagar. Dessa effekter bedöms bli marginella och tas inte vidare upp i denna MKB.

Miljökonsekvenserna stäms av mot nationella och regionala miljö kvalitetsmål.

Tabell 1. Miljöaspekter som behandlats i planen men som inte bedöms utgöra betydande miljöpåverkan.

Miljöaspekter	Kommentar
Landskapsbild	Området ligger lågt och runt föreslagen utökning av camping finns det träddråer. Stugor och husvagnar kommer delvis vara synliga men inbäddat i vegetationen så upplevelsen utifrån kommer ej ändras nämnvärt, varken från land eller vatten. Landskapsbild bedöms inte utgöra betydande miljöpåverkan.
Klimatanpassning	Östra Lägern är en reglerad sjö. Planerad exploatering kommer ej ske lägre än en meter över vattenytan och majoriteten av planerad verksamhet kommer uppföras två meter över vattenytan. Området är ej utpekade som översvämningsdrabbat i varken översiktsplan eller på Länsstyrelsens kartportal. Förutom att området ligger invid vattnet finns inga tillgängliga underlag som påvisar någon större översvämningsrisk. Klimatanpassning har skett i tillräcklig omfattning och bedöms inte utgöra en betydande miljöaspekt.
Trafik	Planerad utbyggnad av campingområdet kommer enligt planbeskrivning leda till en ökning av trafikmängden lokalt inom campingområdet och i närheten av en bostadsfastighet. Ökningen kommer vara säsongsspecifik under sommarhalvåret. Ökningen bedöms inte innebära några sådana säkerhetsrisker att det skulle innebära en betydande miljöpåverkan.
Buller	En ökad bullernivå kan förväntas i och med planens genomförande/exploateringen, till följd av ökad trafik. Trafiken kommer att vara intensiv under vissa tider under säsongen. Det bedöms dock inte innebära sådana bullernivåer att det skulle innebära en betydande miljöpåverkan.
Förorenade områden på land	Båthamnen i Rydsnäs har identifierats av länsstyrelsen som ett potentiellt förorenat område men ingen riskklassning har skett. Hamnen har funnits på platsen sedan 1980-talet men har ej använts som uppställningsplats för båtar som skulle kunna ha medfört föroreningar. Inte heller har någon renovering eller målning av båtar skett på platsen. Föroreningar kopplat till vattenmiljön behandlas under avsnittet vattenmiljö. Föroreningar på land behandlas inte vidare i denna MKB.
Radon	Inga markradonprover har tagits inom området och nya byggnader ska därmed uppföras med radonskyddade metoder, om inte mätningar genomförs som visar att ingen risk förekommer. Radon bedöms därmed inte utgöra betydande miljöpåverkan.

4.4 Avgränsning av alternativ

Detaljplanen föregicks av områdesbestämmelser 2003. Alternativ har gått igenom i översiktsplanarbetet 2013. Redan inför framtagandet av områdesbestämmelserna 2003 gick alternativ för campingplats igenom. Ett område i Östra Lägerns södra del närmast Rydsnäs samhälle identifierades som en alternativ plats för camping. Området valdes bort för till förmån för detta planområde. I ÖP:n har det alternativa området istället ansetts lämpligt att utveckla för bostäder och pekats ut som LIS-område.

Kommunen kommer i miljökonsekvensbeskrivningen att bedöma hur förhållandena förväntas utveckla sig om planen inte antas, ett så kallat nollalternativ. Några andra alternativa lösningar har inte identifierats.

4.5 Avgränsning i tid

Miljökonsekvenser uppstår på olika lång sikt. Det ingår i miljökonsekvensbedömningen att redovisa effekterna av den planerade utvecklingen i området, oberoende av om de kan uppstå

på kort, medellång eller lång sikt på. Generellt beskrivs planers miljökonsekvenser för en framtida situation när hela planområdet bedöms vara färdigbyggt.

Den angivna genomförandetiden för detaljplanen är 10 år från den dag då planen förväntas antas (2019 enligt projektets tidplan). År 2029 ses därför som ett realistiskt framtida referensår för bedömning av miljökonsekvenserna.

5 Planförslag och alternativ

5.1 Huvudalternativ – planförslaget

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra en utvidgning av befintlig camping och småbåtshamn vid sjön Östra Lägern i Rydsnäs, Ydre kommun, i enlighet med kommunens översiktsplan 2013.

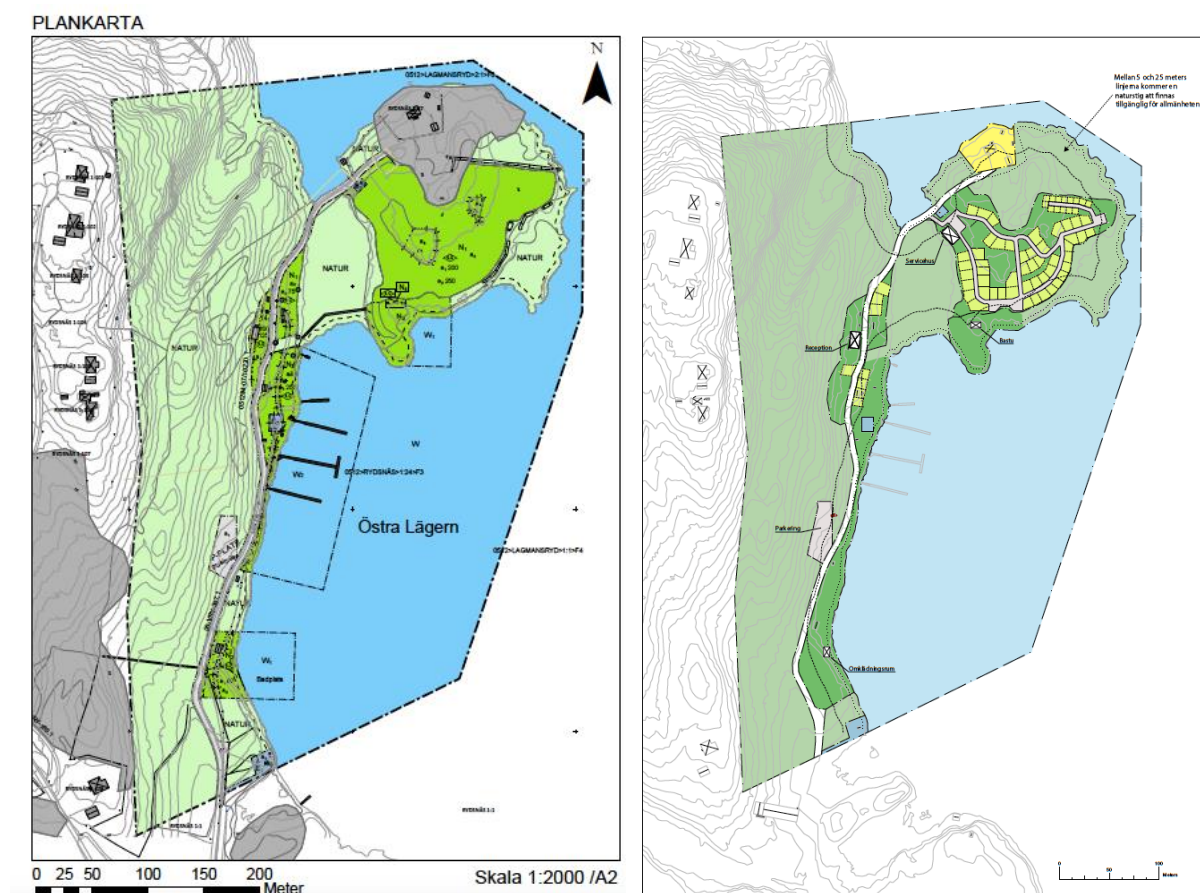
Planområdet planeras för en utvidgning av befintlig camping med servicehus, reception, samt förrådsbyggnader. Campingen innebär iordningsställande av sammantaget ca 70 uthyrningsplatser fördelat på stugor, tältplatser och husvagns- och husbilsuppställningsplatser. Förslaget möjliggör även två badplatser med möjlighet att bygga omklädningsrum vid norra badplatsen och bastu vid den södra. Den befintliga småbåtshamnen planeras att utvecklas och en parkeringsplats planeras att anläggas för båthamnens besökare.

Kommunen planerar att iordningställa en naturstig runt udden som kommer att ingå i ett rekreativstråk. Kommunen planerar att genom avtal med verksamhetsutövare möjliggöra att allmänheten kommer att ha tillgång till strandmiljöerna längs med hela udden, samt att bastubyggnaden även kommer att vara möjlig att brukas av allmänheten.

Stora områden inom planområdet planeras som naturmark. Det utgör de områden med högst naturvärden och är idag de områden som betas.

För att utveckla de naturvärden som finns inom planområdet kommer naturmarken att skötas utifrån en framtagna skötselplan. Planen är under framtagande men kommer att vara ett underlag till planhandlingarna till granskningskedet. Det finns bestämmelser inom kavartersmark där åkerholmar idag finns att vegetationen ska bevaras och att träd endast av säkerhetsmässiga eller biologiska skäl får avverkas.

Figur 6 Detaljplaneförslaget, t.v. plankarta, till höger illustration på hur en utbyggnad enligt plankartan skulle kunna se ut.

5.2 Platsval – tidigare planförslag och prövningar

Alternativa platser utreddes i ÖP 1990, när områdesbestämmelserna togs fram och inför framtagandet av översiktsplan 2013. Det alternativa område som diskuterats för camping i anslutning till Rydsnäs var gamla sågverkstomten mellan centrum och sjöns södra strand. Kommunen har ansett att det är mer lämpat för bostäder i direkt anslutning till annan bostadsbebyggelse. Området är utpekad som LIS-område för bostäder i Översiktsplan 2013.

Bakomliggande orsaker till att parkeringsytan planerades i ekhagen grundades på att placeringar inom vattenskyddsområdet ville undvikas och att parkeringen skulle vara lättillgänglig och inom rimligt gångavstånd från både camping och småbåsthamn. Parkeringen vid den nuvarande badplatsen bedöms behövas för badgäster. Placeringen i ekhagen är ej optimal men av de möjliga alternativen anses denna placering vara det bästa möjliga/minst dåliga.

5.3 Miljöhänsyn tagen i detaljplanen

Under planprocessen har miljöhänsyn arbetats in i planen. Nedan listas några av de viktigaste aspekterna:

- Ytorna för campingverksamhet hålls nere och tar främst i anspråk mark som inte har identifierats med höga naturvärden.

- Verksamheten planeras inte inom områden med höga kulturmiljövärden.
- Området längs med hela strandmiljön kommer delvis att göras mer tillgänglig i och med anläggandet av en naturstig.
- Ytor där strandskyddet upphävs i plan har minimerats.
- Marklov krävs för att göra åtgärder för de flesta biotopskyddade objekten inom kvartersmark.
- Parkeringen kommer inte att asfalteras utan anläggas med grus eller gräs.

För att främja naturvärdena inom planområdet har en skötselplan tagits fram. Skötseln har dock inte kunnat knytas upp med någon planbestämmelse utan regleras med civilrättsliga avtal.

5.4 Nollalternativ

En MKB ska alltid innehålla ett så kallat nollalternativ. Det är en beskrivning av miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om planen inte genomförs.

Nollalternativet bör inriktas på de väsentliga miljöförhållandena och fungerar som en referensram för att underlätta jämförelser. Nollalternativet beskriver en framtidssituation och ska inkludera sådana förändringar inom planområdet, eller förändringar som påverkar planområdet, som man bedömer kan vara genomförda inom samma tidshorisont som planen (med referensår 2029).

Planområdets troliga utveckling är att befintliga aktiviteter och anläggningar fortsätter bedrivas i samma omfattning som förut. Detta innefattar badplats, båthamn inklusive campingverksamhet. Områdets ekhage samt övrig betesmark med bland annat ädellövskog bedöms kunna vara kvar och området kommer fortsatt kunna brukas och betas. Området kommer kunna utnyttjas för friluftsliv, men avsaknad av utvecklade anordningar, stigar och promenadstråk medför att det fortsatt blir relativt begränsat utnyttjande för detta syfte.

6 Miljökonsekvenser

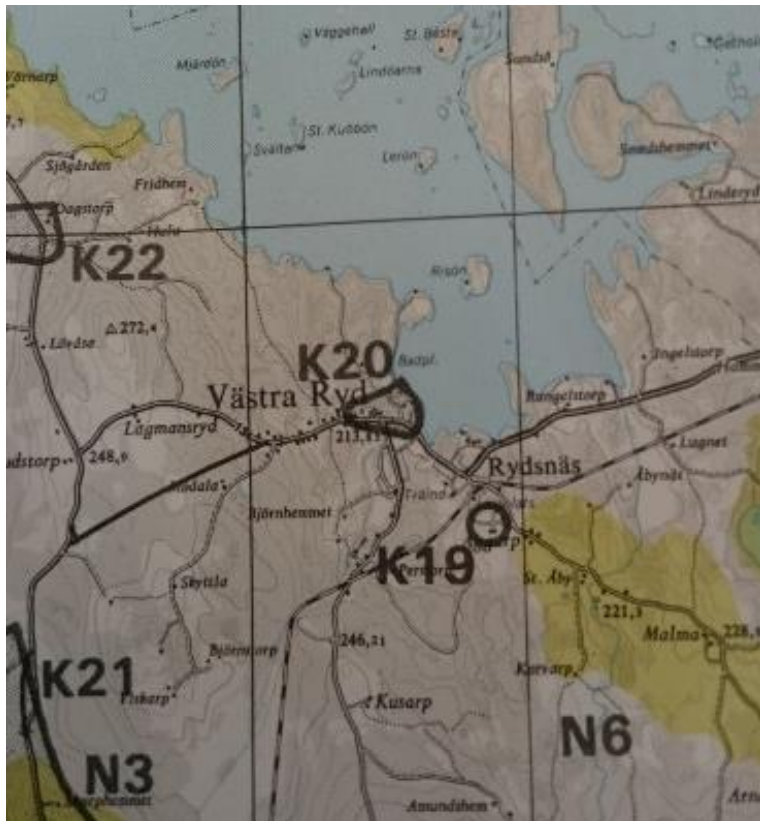
6.1 Kulturmiljö

Förutsättningar

För bedömning av kulturmiljön har underlagsmaterial tagits från två arkeologiska undersökningar: "Arkeologisk utredning etapp 1, Fossil åkermark i Rydsnäs, Rapport 2004:37" och "Arkeologisk utredning etapp 1, Den gamla prästgården i Västra Ryd, Rapport 2012:49" samt från "Kulturhistorisk kyrkogårdsinventering, Västra Ryds församling, Ydre kommun, Linköpings stift, Östergötlands län, 2006".

Västra Ryd är en medeltida socken där den äldsta kyrkan tros ha uppförts av sten omkring 1300-talet. Denna kyrka ersattes år 1882 av en ny kyrka strax väster om dess föregångare. Omgivande kyrkogård har växt fram gradvis sedan medeltiden. Västra Ryds kyrka och kyrkogård utgör tillsammans med omgärddning, grindar och trädkrans samt gravkapell en väl samlad miljö som har mycket höga kulturhistoriska värden. (Ydre kommun, kulturhistorisk kyrkogårdsinventering 2006). Området kring Västra Ryds kyrka är utpekad av Länsstyrelsen

som särskilt bevarandevärd kulturmiljö, K20, Ydre kommun, se figur 7. (Natur och kultur 1986; Östergötlands länsmuseum 2004; Östergötlands museum 2012).

Figur 7. Foto över K20 område, Ydre kommun, som är utpekad av Länsstyrelsen som särskilt bevarandevärd kulturmiljö (Natur och Kultur 1986).

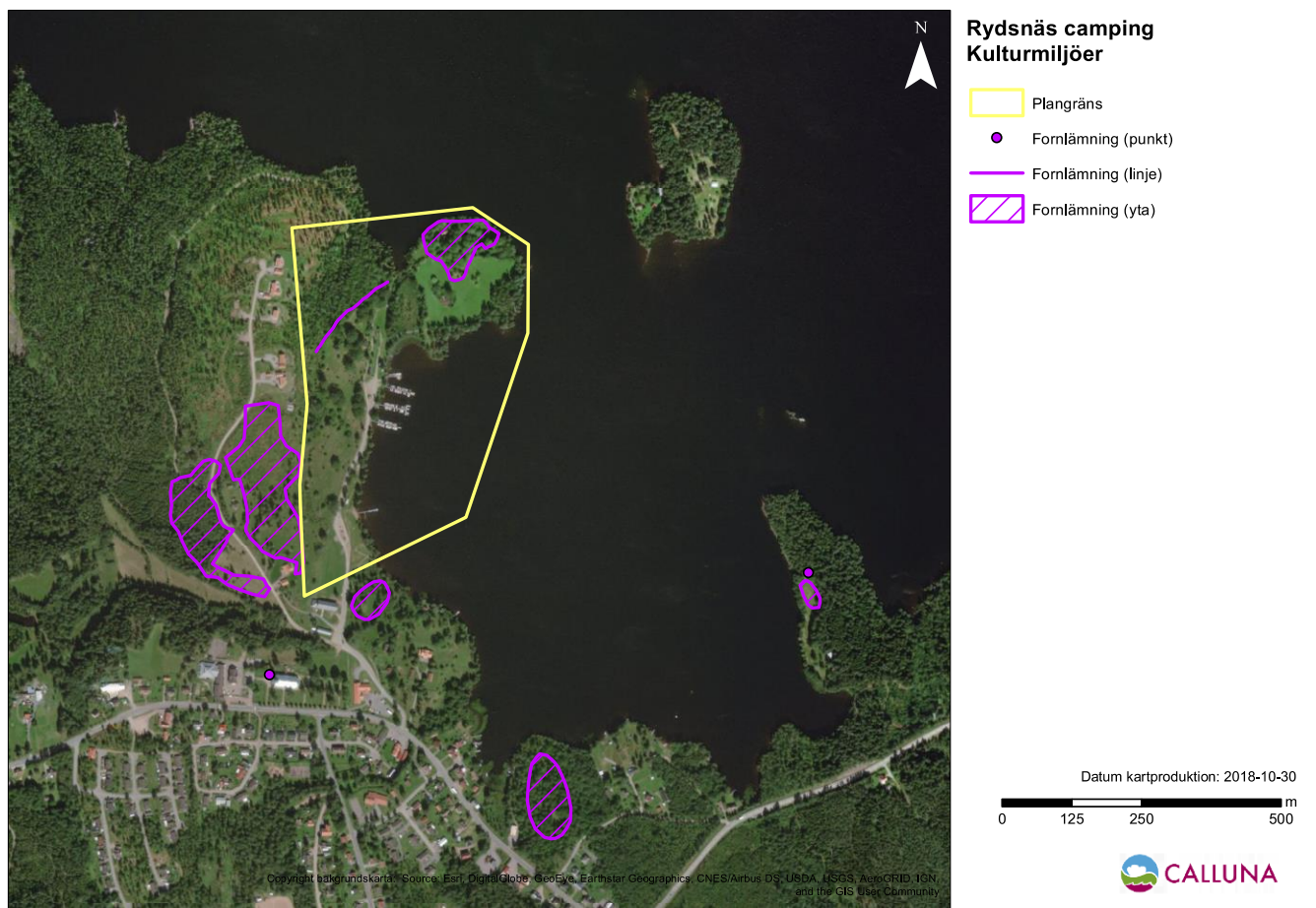
År 2012 utfördes en arkeologisk utredning etapp 1 för området på uppdrag av Ydre kommun. Utredningsområdet ses i figur 8 och 9. Utredningen resulterade i två fynd; en gårdstomt efter Västra Ryds gamla prästgård och en ca 180 m lång färdväg. Vägen kantas delvis av en stenmur och ligger placerad i en gräns mellan skogsmark och hagmark. Prästgården anlades troligtvis under 1200-talet på platsen men flyttades under mitten av 1800-talet. Kvar finns en jordkällare, fyra husgrunder samt rester av en stenmur. Rekommendationerna i utredningen är att fornlämningarna bör skyddas från exploatering och ges tillräckligt stort skyddsområde (Östergötlands museum 2012).

I samband med detaljplanläggning av bostadsområdet väster om planområdet uppe på åsen genomfördes en arkeologisk utredning av Östergötlands länsmuseum (2004). Två fornlämningar hittades i form av fossil åker med ca 60 respektive ca 70 röjningsrösen. Vidare hittades en begravningsplats i form av en pestkyrkogård, belägen omkring 350 meter söderut från utredningsområdet (Östergötlands museum 2012).

Figur 8. Utdrag ur digitala fastighetskartan med utredningsområdet markerat. Rapport 2012:049

Figur 9. Inom planområdet finns två fornlämningar. Längst i norr en gårdstomt efter Västra Ryds gamla prästgård och en omkring 180 m lång färdväg.

Påverkan, effekt och konsekvens

Gårdstomten efter Västra Ryds gamla prästgård och färdvägen är belägna inom planområdet planerat som Natur och tas inte i anspråk för verksamheter. Den naturstig som planeras att iordningställas kan beroende på var och hur det genomförs, kunna påverka tomten till den gamla prästgården negativt. Om naturstigen anläggs med hänsyn till värdena, kommer de tvärtom att tillgängliggöras för besökare. Övriga fornlämningar förväntas ej påverkas då de är belägna inom natur eller utanför planområdet och ej berörs av campingens utbyggnad. Ingen direkt påverkan sker på området kring Västra Ryds kyrka som är utvald som särskilt bevarandevärd kulturmiljö, K20.

Inom området finns ett stort antal kulturhistoriska element som även är biotopskyddade, såsom stenmurar och odlingsrösen. Utbyggnaden innebär att dessa element tas ur sitt sammanhang, då de inte längre kommer bedrivs jordbruk på marken. De flesta odlingsrösen kommer inte att beröras av planerade verksamheter. Flera odlingsrösen som ligger på åkerholmarna skyddas med bestämmelse om marklov i plan och bedöms kunna vara kvar. För fyra odlingsrösen finns dock inget skydd efter att planen genomförts och de kan efterhand komma att tas bort. De flesta stenmurar kommer att lämnas orörda men kanten på den stenmuren som ligger i anslutning till vägen ut till udden kan komma att påverkas. För detta kommer biotopskyddsdispens att sökas.

I det fall verksamheten skulle innebära att betet inte kan fortsätta, riskerar området med den äldre gårdsmiljön att växa igen och upplevelsevärdena bedöms kunna minska.

Den planerade skötseln kan synliggöra stenmurarna och rösena och göra dem mer tillgängliga.

Värdena inom de områden som bedöms kunna påverkas av planen bedöms ha ett lokalt värde. Effekten bedöms som måttlig och konsekvenserna bedöms sammantaget bli små. Om tillräcklig hänsyn tas och området sköts, bedöms konsekvenserna kunna bli avsevärt mindre och även positiva i vissa aspekter.

Skadebegränsande åtgärder

Skadebegränsande åtgärder som föreslås för att kunna förebygga negativa konsekvenser innefattar följande:

- Möjligheter till fotsatt bete är en av de viktigaste förutsättningarna för att bevara hög biologisk mångfald i området. Gäster till den tilltänkta verksamheten bör informeras om att campingen ligger i anslutning till betande djur.
- Försiktighetsåtgärder behöver vidtas vid planering och anläggande av naturstig vid Västra Ryds gamla prästgård.
- Hänsyn bör tas till kulturbärande element såsom stenmurar och odlingsrösen. De bör bevaras i största möjliga mån. I det fall område med odlingsrösen behöver tas i anspråk, kan stenar flyttas till närliggande odlingsröse. Ytterligare skydd för stenmurar och odlingsrösen kan arbetas in i planen.

Fornlämningarna kan tillgängliggöras för människor som kommer passera och vistas i området genom informationsskyltar. Färdvägen är idag igenväxt och upplevelsevärdena kan stärkas om det utförs anpassad skötsel längs med färdvägen.

Nollalternativ

Vid nollalternativet bedöms de kulturvärden som förekommer inom detaljplaneområdet eller dess närhet inte att påverkas.

6.2 Naturmiljö

Förutsättningar

En naturvärdesinventering utfördes i planområdet i november 2018 av Calluna (Andersson 2019). Inventeringen avgränsade områden för värde för biologisk mångfald. I oktober 2018 gjordes ett utdrag från Artdatabanken om artfynd av naturvårdsarter och skyddsklassade observationer, noterade under åren 2000–2018. (Artdatabanken 2018). En tidigare naturvärdesinventering genomfördes i området år 2003 och området är även inkluderat i naturvårdsprogrammet från 2013. Ytterligare underlag är jordbruksverkets Ängs- och betesmarkinventering 2004. Underlagen ligger till grund för nedanstående bedömningar om planens konsekvenser för naturmiljön.

Naturvärden

Vid inventeringen avgränsades 15 naturvärdesobjekt, varav ett med *högsta naturvärde* (klass 1), två objekt med *högt naturvärde* (klass 2) och 12 objekt med *påtagligt naturvärde* (klass 3), se figur 10 och 11. Stora delar av naturmiljön inom detaljplaneområdet har höga naturvärden och de högsta naturvärdena utgörs av den trädbärande betesmarken med värden knutna till gamla grova och halvgrova ekar, men också till en artrik och värdefull flora med flera hävdgynnade arter (objekt 14, Högsta naturvärde, klass 1). Detta område hyser även en lång rad naturvårdsintressanta arter, knutna till gamla träd (lavar och svampar). Vissa av ekarna i beteshagen är upp mot 300 år gamla samt ihåliga och är så kallade mulmekar. Det solexponerade läget i kombination med sjöns närhet, ger ett gynnsamt lokalklimat för både insekter och lavar. Delar av ekhagen är tydligt näringspåverkad och de värdefulla ytorna är spridda i objektet. Hagen är heterogen, bl.a. beroende på en betydande höjdskillnad mellan de östra och de västra delarna. Även markförhållandena är skiftande, från torra marker i anslutning till berghällar och till fuktiga, källpåverkade delar i främst den södra delen. Denna heterogenitet är ett av de värdefulla förhållandena i objektet.

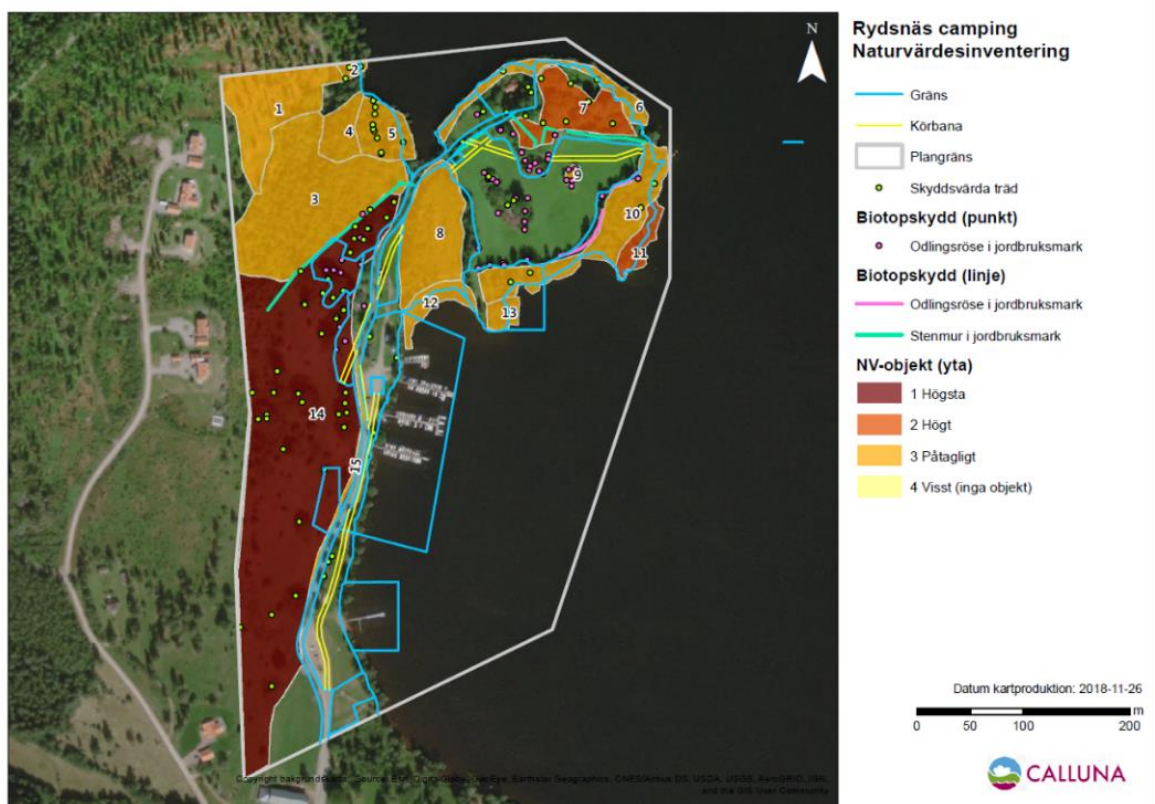
Figur 10. Bild från objekt 14, trädbärande betesmark.

I områdets nordvästra del finns skogsbestånd av äldre barrskog, yngre blandlövsog och lövsumpskog (objekt 1,-5, Påtagligt naturvärde, klass 3). Ute på halvön består naturen till största delen av en slåttervall med inslag av åkerholmar. På halvöns norra del finns en värdefull ädellövsog som betas delar av året (objekt 7, Högt naturvärde, klass 2). Här finns inslag av grova och gamla träd av bl.a. ek, ask, alm och lönn. Detta område kan vara särskilt viktigt när det gäller spridningen av organismer till och från den betade ekhagen. Längs norra halvöns strandkant följer även en smal bård av triviallövsog dominerad av klibbal (objekt 6, Påtagligt naturvärde, klass 3).

Vidare finns ytterligare en triviallövsog som börjar bli lite till åren, ett mindre bestånd mycket gamla tallar samt en smal bård av strandskog på halvön (objekt 10, Påtagligt naturvärde, klass 3 och objekt 11, Högt naturvärde, klass 2). Sydvästra delen av halvön utgörs av en mindre yta tallskog med en iordningställd grillplats (objekt 13, Påtagligt naturvärde, klass 3). Mellan fastlandet och halvön finns även en lövsumpskog samt ett mindre vassområde (objekt 8 och 12, Påtagligt naturvärde, klass 3).

Den trädbärande betesmarken och ädellövområdet ute på halvön finns med i Länsstyrelsens naturvårdsprogram (naturvärdesklass 2), i Länsstyrelsens förteckning av eklandskap (naturvärdesklass 2) och i Jordbruksverkets databas över ängs- och betesmarker (5BA-RFK). Enligt Länsstyrelsens databas finns ett antal värdefulla träd inom planområdet, främst i ekhagen och den betade ädellövsogigen på halvön. Majoriteten av träden är ekar men även några askar, almar och lönnar förekommer.

Vid inventeringen identifierades 55 objekt med generellt biotopskydd (7 kap 11 § MB) (49 odlingsrösen, fem stenvmurar och en åkerholme) och 79 värdeelement där samtliga utgjordes av naturvårdsintressanta träd.

Figur 11. Kartan visar inventeringsområdet med resultaten från Callunas naturvärdesinventering där naturvärdesobjekten och deras naturvärdesklass framgår.

Arter

Totalt påträffades 21 naturvårdsintressanta arter inom inventeringsområdet vid Callunas inventering 2018. Vid utsök från Analysportalen tillkom ytterligare 27 naturvårdsarter i området vilket ger totalt 48 naturvårdsarter för området. Bland naturvårdsarterna i området kan särskilt nämnas många arter knutna till den betade ekhagen, både kärlväxter och kryptogamer. Av dessa var åtta arter indikatorarter för ängs- och betesmark, fem arter typiska arter för Natura 2000-naturtypen Trädklädd betesmark (9070) och 13 skogliga signalarter, främst kryptogamer knutna till gamla ädellövträd. Av naturvårdsarterna i området var följande rödlistade: gröngöling (NT), stare (VU), aspraktbagge (NT), skogsalm (CR), ask (EN), ljus solvända (NT), korallticka (NT), talticka (NT), blyertslav (NT), gul dropplav (NT), hjämbrosklav (NT), parasitotlav (VU), rosa skärelav (NT), skrovellav (NT) och skuggorangelav (NT). En annan rödlistad art påträffad vid ett tidigare tillfälle i området är utter (NT).

Det har inte gjorts någon riktad insekts- eller fågelinventering inom området, varför det inte kan uteslutas att det finns fågelarter knutna till landmiljön och vikens vassområde samt vedinsekter knutna till gamla träd. Inventering av fågel- respektive insektsfaunan skulle dock inte innebära en förändrad bedömning av naturvärdena men kan ge en indikation för skötsel av området. Området hyser även förutsättningar för en värdefull marksvampflora men denna är inte heller den känd.

I samband med naturvärdesinventeringen genomfördes ett eftersök av läderbagge. Arten är inte känd i området sedan tidigare. Den närmaste kända lokalen, enligt Artportalen, ligger i Sund, ca 10 km åt nordost. Inte oväntat påträffades inte heller nu några spår efter läderbagge.

Artskydd

Inom området har arter hittats som är upptagna som skyddsvärda på ett sådant sätt att vissa verksamheter inom området kan vara förbjudna enligt 8 kapitlet, 1 § i miljöbalken.

Fågelarter som bör prioriteras i artskyddsärenden och som är aktuella för området är domherre, gröngöling, gök och stare (Andersson 2018).

Ytterligare en art som omfattas av skyddet är utter (NT).

Biotopskydd

Vid inventeringen identifierades 55 objekt med generell biotopskydd (7 kap 11 § MB), 49 odlingsrösen, fem stenmurar och en åkerholme.

Påverkan, effekt och konsekvens

Naturvärden

Inom den västra delen av planen kommer främst ytor som redan idag nyttjas för camping och småbåtshamn utnyttjas för ändamålet.

Omkring 9 av totalt 13 ha av planområdets markyta avsätts i detaljplan som Natur. Områdena med de högsta naturvärdesklasserna (klass 1 och 2) och som inkluderar grova ekar, föreslås som naturområde. Områdena kommer troligtvis att skötas enligt skötselplan. För områdena med högst naturvärden innebär det främst fortsatt bete (objekt 14 och 7).

Enligt planförslaget kommer en mindre del av ekhagen (objekt 14) som klassats till högsta naturvärde, att tas i anspråk för parkeringsyta. Ekhagen inkluderar en fläckvis värdefull flora och ekarna inhyser flertalet rödlistade lavararter. Intrånget och omställningen till parkeringsyta kommer påverka floran lokalt negativt men inga ekar kommer troligtvis behöva tas ner.

På uddens södra del planeras en grillplats, badplats och bastu, vilket tar mindre ytor av naturmark i anspråk. I och med att åkermarken tas i anspråk kan några åkerholmar och ett grovt äppleträd komma att tas bort. Illustrationen visar dock att det går att anpassa var campingplatser och stugor placeras så att dessa kan bevaras.

En grov rönn i anslutning till receptionsområdet kommer eventuellt kunna vara kvar. Den har dock inget skydd i planen och om verksamheten i campingens centrala delar kommer att byggas om, kan det inte uteslutas att rönnen kan komma att tas ned.

Biotopskydd

Totalt riskerar fyra biotopskyddade odlingsrösen att försvinna. Stenmuren i nordvästra delen av udden bedöms kunna vara kvar men kan påverkas om vägen behöver breddas eller ha en annan sträckning.

Ekologisk funktion i landskapet

Den ekologiska funktionen i landskapet bedöms ej påverkas, förutom med en viss nedsatt funktion under perioder i juli då man kan förvänta sig störst mänsklig aktivitet i området. Ökad mänsklig påverkan kan generellt påverka flora, biotopskydd och värden i området. Skötseln bedöms dock gynna vissa arter.

Arter

Hävdgynnade arter eller arter bundna till grova ekar kommer påverkas av parkeringen som planeras anläggas i ekhagen med högsta naturvärde. Påverkan kommer ske lokalt på floran då marken kommer omvandlas till en parkeringsyta av gräs/grus typ. När det gäller parkeringen kommer inga träd tas ned, men viss påverkan kan ändå ske på ekar stående precis invid parkeringen samt arter bundna till ekarna, i och med avgaser och andra föroreningar. Påverkan på lavfloran kan lokalt vara stor, då lavar är känsliga för just luftföroreningar.

Inom området hittades arter som är upptagna som skyddsvärda på ett sådant sätt att vissa verksamheter inom området kan vara förbjudna enligt 8 kapitlet, 1 § i miljöbalken. Dessa var domherre, gröngöling, gök och stare. Verksamheten bedöms dock inte påverka dessa arter på ett sätt att förbud utlöses. Domherre är skogslevande och häckar i barrskog och då ingen barrskog planeras tas ner och påverkas, bedöms domherrens bevarandestatus ej påverkas. Gröngölingen är knuten till ekhagen eller andra betesmarker och då majoriteten av denna kommer vara kvar, sker ingen direkt påverkan på arten. Göken föredrar öppna marker och anses ej vara så störningskänslig. Bakomliggande faktorer till gökens minskning är pågående minskning av insekter. Utbyggnationen kommer därmed ej påverka gökens utbredning negativt. Ingen påverkan förväntas heller ske på starpopulationen. Starar födosöker ofta på gräsmarker och gräsmattor samt ängar och åkrar. Den betade ekhagen kan tänkas vara en viktig födokälla och även slåttervallen när gräset ej är för långt. Då ängsmarken kommer skötas och hävdas i en större utsträckning i samband med utbyggnationen, kan staren tänkas gynnas. Ytterligare en art som kan tänkas utlösa förbudet är uttern. Arten finns registrerad på artportalen men inga uttrar eller spår av dem sågs i området under inventeringen. Fyndet kan ha utgjorts av en utter som endast passerade i området och inte håller till här permanent. Uttern är dock nattaktiv och svår att upptäcka. Utifrån nuvarande kunskap förväntas inte utterns bevarandestatus att påverkas.

Vassområdet ute på halvön utgör en potentiell livsmiljö för sävsparv som omfattas av artskydd. Området bedöms som litet och kan endast hysa några få revir. Sävsparven är ej särskilt störningskänslig och bedöms kunna anpassa sig till en viss ökad störning. I och med ovanstående bedöms inte artens bevarandestatus påverkas.

Effekt och konsekvens

I anspråktagandet av parkeringsplatsen bedöms ge små effekter på ett område med högt naturvärde (Objekt 14). Området tas visserligen i anspråk permanent men är relativt begränsat. I övrigt bedöms det bli måttliga effekter på biotopskyddade områden och värdefulla träd som bedöms ha ett lokalt värde. Konsekvenserna bedöms sammantaget bli måttliga för naturvärdena och arterna inom campingområdet. I det fall parkeringsplatsen anläggs med stor hänsyn till naturvärdena enligt rekommendationerna, bedöms konsekvenserna dock kunna mildras. Kontinuerlig skötsel på udden bedöms kunna gynna naturvärdena, särskilt de kopplade till hävd och värdefulla träd, samt för vildbin och vissa fåglar, vilket mildrar de konsekvenserna sammantaget.

Skadebegränsande åtgärder

För att områdets naturvärden ska bestå och fortsätta utvecklas bör bete och hävd fortsätta bedrivas. Nedan ges förslag på skadebegränsande åtgärder men även åtgärder som ytterligare kan främja naturvärdena inom området.

- Skötsel bör genomföras enligt den skötselplan som tas fram för området.
- Undersök hur parkeringen kan anläggas för att minimera påverkan på omkringliggande markområde och trädets rotsystem. Se till att slänterna anläggs på ett sätt som gynnar den biologiska mångfalden i området. För att undvika att invasiva arter får spridning inom området, bör främmande jordmassor i området undvikas vid anläggandet av parkeringsplatsen. I det fall örtrika lager tas i anspråk kan de översta jordlagren sparas och användas i slänter vid exempelvis parkeringen, dikeskanter eller på annan lämplig plats inom campingen, där jorden kan utgöra en resurs och fröbank för hävdgynnade växter.
- Biotopskyddade stenmurar, odlingsrösen och åkerholmar bör visas hänsyn vid exploatering och sparas så långt det är möjligt.
- Längs med vägen finns en sandig vägskäring som har en rik förekomst av blommande örter mest troligt hyser en intressant insektsfauna av vildbin och andra steklar. Ur naturvårdssynpunkt vore det värdefullt om detta område inte tilläts växa igen, utan att det även i fortsättningen får vara örtrikt och med blottad, solexponerad sand och grus.
- Holkar till starar kan med fördel sättas upp i området och för att gynna göken kan inseksgynnande åtgärder genomföras.
- För att minska risken för störningar på fågelarter som potentiellt kan trivas i vassområdet, såsom sävsparv, bör ytterligare färdvägar än den befintliga spången undvikas att anläggas i vassområdet.
- Med information om skötselns utförande och dess betydelse för områdets naturvärden, kan människor som vistas i området bli informerade och uppmärksammade på områdets naturvärden.

Nollalternativ

Vid nollalternativet riskerar triviallövslogen på halvön att växa igen av lövsly om området ej röjs och sköts. Övriga naturvärden och arter som förekommer inom detaljplaneområdet bedöms inte påverkas så länge som marken fortsätter att hävdas i samma utsträckning som idag.

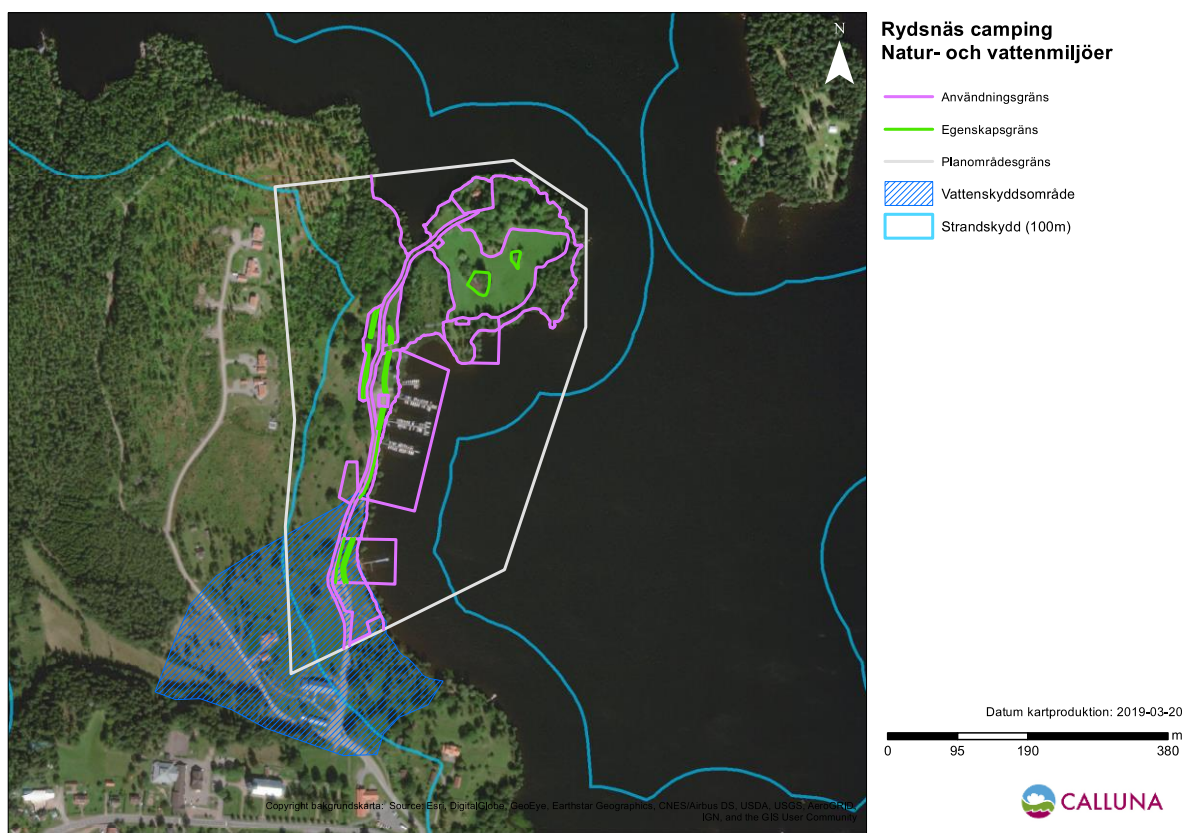
6.3 MKN för vattenmiljö

Förutsättningar

Underlag för bedömningen utgörs av utredningar kopplade till Östra Lägerens vattensystem från VISS och Vattenmyndigheterna samt webbsida om Östra Lägeren (iFiske 2019).

Planområdet ligger vid sjön Östra Lägerens södra/sydvästra strand. Sjön Östra Lägeren är en 1500 hektar stor, oligotrof sötvattensjö, (se figur 12 och 13) med ett rikt bestånd av insjöfisk (aborre, gädda, mört, sik, siklöja, öring, sutare och lake). Ur naturvårdssynpunkt är Östra Lägeren klassad som en nationellt värdefull sötvattensjö.

Strandzonen inom planområdet vid Prästgårdsudden beskrivs som stenig, brant och sparsamt beväxt samt svårtillgänglig, förutom i den del som utnyttjas som badplats.

Figur 12. Planområdets användningsgränser i relation till vattenskyddsområdet och strandskyddet.

Östra Lägeren

Miljö kvalitetsnormerna (MKN) uttrycker den kvalitet en viss vattenförekomst skall ha vid en viss tidpunkt och Östra Lägeren ska uppnå god ekologisk status år 2021 och uppnår redan idag god kemisk status undantaget kvicksilver (Hg) och bromerade difenyletrar (PBDE). Ekologisk status är idag måttlig. De främsta anledningarna till god ekologisk status ej uppnås idag är att syrgasförhållandena och växtplanktonsamhället visar måttlig status, vilket tyder på att det finns en övergödningssituation. Bottenfaunan visar dock på hög status, liksom näringsämnen och siktdjup hög. De hydromorfologiska parametrarna visar på god status för hydrologisk regim och

morfologiskt tillstånd, men måttlig status för konnektivitet. Det finns således en påverkan i form av barriärer i in- och/eller utlopp av sjön.

För kemisk ytvattenstatus finns ett mindre strängt krav gällande kvicksilver och bromerade difenyletrar då halterna bedöms överskrida gränsvärdet i fisk i samtliga av landets vattenförekomster. Användandet av ämnena är utifrån lagstiftning idag begränsade, men de nuvarande halterna av PBDE och Hg får inte öka (VISS 2018).

Vattenförekomstens avrinningsområde tillhör Motala ström, för vilket det finns ett åtgärdsprogram. Risk finns att Östra Lägern ej når god ekologisk status år 2021. Flertalet åtgärder för att förbättra statusen har identifierats och vissa har redan genomförts. Åtgärderna handlar i huvudsak om att upprätta skyddszoner samt odlingsrestriktioner för att begränsa näringstillförseln från åkermark och höja skyddsniån för enskilda avlopp som är belägna i sjöns tillrinningsområde.

Figur 13. Bild tagen från Udden in mot campingområdet.

Grundvatten och vattenskyddsområde

Vid Östra Lägerns sydvästra strand finns en grundvattenförekomst med god kemisk och kvantitativ status och det finns ingen risk för att god status ej uppnås år 2021.

Grundvattenmagasinet har okänd uttagskapacitet och är av sand- och grusförekomst. Magasinet försörjer samhället Rydsnäs och planeras även försörja den planerade camping.

Ett vattenskyddsområde finns för förekomsten som omfattar 7 hektar. I beslutet om vattenskyddsområdet som togs av Länsstyrelsen, finns särskilda skyddsföreskrifter angivna.

Planerad parkeringsplats ligger till största delen utanför vattenskyddsområdet men mindre yta ligger innanför. I det fall parkeringen kommer att anläggas inom vattenskyddsområdet måste vattenskyddsområdets skyddsföreskrifter följas.

Nuvarande VA-hantering

Planområdet planeras att anslutas till kommunalt vatten och avlopp. Pumpstation och tekniska anläggningar för vatten och avlopp har redan anslutits till planområdet. Avloppet leds till reningsverket i Rydsnäs, en knapp kilometer söder om pumpstationen. Den planerade bebyggelsen förväntas att anslutas till det kommunala vattenverket via den tryckledning som har dragits fram parallellt med gatan fram till småbåtshamnen. Dricksvatten tas från en kommunal vattentäkt, som återfinns i planområdets södra del. Dagvatten ska omhändertas lokalt (LOD), vilket i detta fall innebär infiltration i marken som sedan rinner ut till Östra Lägern.

Förorenad mark

Båthamnen i Rydsnäs har av länsstyrelsen identifierats som ett potentiell förorenat område men området har ej blivit riskklassat. Området har använts som småbåtshamn sedan 1980-talet men har inte/aldrig brukats som uppställningsplats för båtar. Inte heller har renovering eller underhåll såsom målning skett vid området.

Påverkan, effekt och konsekvens

Område som idag används för vallodling tas ur bruk och det innebär att näringstillförseln från jordbruksverksamhet kommer att minska.

Totalt bedöms utökningen innebära att fyra bryggor kan anläggas, där två är badbryggor och två är båtbyggor. Utbyggnationen av campingen respektive båthamnen kommer innebära ett ökat antal båtar som trafikerar sjön. Detta medför en ökad påverkan genom ökad bullerstörning och påverkan på botten, samt ökad risk för utsläpp av miljögifter/oljeutsläpp. Eftersom området även är identifierat som potentiellt förorenat område kan ett utökat antal båtplatser leda till än större påverkan av föroreningar som eventuellt idag finns i bottensediment.

Dagvattenhantering sker genom LOD, vilket det bedöms finnas bra förutsättningar för. Inga stora ytor kommer att hårdgöras. Endast de stugor som planeras att uppföras genererar dagvatten från hustaken året om. I övrigt är det under sommarmånaderna som det bedöms ske en ökad belastning.

Den planerade parkeringsplatsen ligger till största delen utanför vattenskyddsområdet men en liten del omfattar vattenskyddsområdet.

Den största negativa effekten på vattenmiljön bedöms ske av ökad båttrafik och anläggande av bryggor. En utökning av bryggor i Östra Lågen bedöms bäst ske/utföras vid de bryggområden som redan finns tillgängliga, istället för att ta nya områden i anspråk. Bedömning av hur stor omfattning en utbyggnation av småbåtshamnen kan få, utan att negativt påverka MKN för Östra Lägern, kan inte bedömas inom denna MKB, utan bedöms bäst genom en prövning för vattenverksamhet som föregår en sådan utveckling. Beroende på hur omfattande prövningen blir tas en MKB eller ett mindre omfattande underlag fram och i det skedet kan också föroreningsituationen utredas och anordningar för en förbättrad säkerhet kopplat till drivmedelshanteringen kan ses över.

Effekterna bedöms för fosfor bli små eller till och med positiva i och med att ett område för vallodling inte längre kommer gödslas eller betas.

För övriga ämnen kopplat till dagvatten och LOD bedöms de största riskerna för utsläpp av farliga ämnen vara i samband med att parkeringen utnyttjas. Parkering är dock relativt liten till

ytan och kommer mestadels att användas under sommarmånaderna. Positivt är att parkeringen inte är asfalterad utan att viss infiltration och fördröjning kan ske. Detta minskar risken betydligt att skadliga effekter i vattenmiljön uppstår.

Utvecklingen i sin helhet bedöms inte få sådana effekter att förutsättningarna att nå miljökvalitetsnormen försämras. Om skadebegränsade åtgärder som föreslås arbetas in planen, kan utvecklingen innebära en förbättring från idag. Samlat bedöms det bli små konsekvenser.

Skadebegränsande åtgärder

För att minska negativ påverkan på vattenmiljön bör man utreda hur bryggor kan anläggas för att påverka vattenmiljön i så liten utsträckning som möjligt. I prövningen bör risker för spridning av förorenade ämnen kopplat till eventuella förorenade områden och båttrafiken hanteras.

Viktigt att följa vattenskyddsområdets skyddsföreskrifter vid anläggningsarbeten. Var särskilt noga vid uppställning av fordon i samband med arbete kopplat till risker för läckage av olja och drivmedel, både för ytvattenmiljön och grundvattentäkten.

I samband med planering och anläggande av parkeringsplatsen bör man se över hur en spridning av förorenade ämnen kan hindras för att inte nå yt- eller grundvatten vid eventuellt läckage eller olycka. Bräddfunktion bör finnas så att vatten infiltrerar eller fördröjs även vid höga flöden, för att minska risken att förorenat vatten når sjön.

Ej använda hamnen som uppställningsplats eller till renovering eller målning.

Nollalternativ

Vid nollalternativet kommer fortsatt jordbruk bedrivs på udden med eventuell näringstillförsel. Det bedöms ske i relativt liten omfattning och bedöms inte få sådana effekter att förutsättningarna att nå miljökvalitetsnormen försämras jämfört med idag.

6.4 Strandskydd

Förutsättningar

För området gäller strandskydd omfattande land- och vattenområde intill 100 meter från Östra Lägerens strandlinje vid normalt vattenstånd. Området ingår i ett område som har betydelse både för friluftsliv och naturmiljön.

Kommunen får upphäva strandskyddet i en detaljplan, om det finns särskilda skäl för det och om intresset av att ta området i anspråk på det sätt som avses med planen, väger tyngre än strandskyddsintresset.

Påverkan, effekt och konsekvens

Stora delar av planområdet planeras som Natur där strandskyddet kommer vara kvar. I samband med att detaljplanen vinner laga kraft, upphävs strandskyddet för områden markerade med N3 och N4, samt gatan och parkeringsplatsen vilka alla ligger inom strandskyddat område. Friluftsbadet på udden har dock fortsatt strandskydd undantaget en byggrätt för en bastubyggnad. För åtgärder inom övriga markområden krävs dispensprövning för varje enskild åtgärd. Samma gäller för åtgärder inom vattenområdet.

Inom befintlig camping på udden bedöms utökningen innebära att fler ytor kommer att tas i anspråk för stugor och campingverksamhet. Ett smalt område närmast stranden som omfattar mellan 5-25 meter kommer enligt kommunen att vara tillgängligt längs med stranden. Inom kvartersmark närmast stranden är dock strandskyddet upphävt vilket är innebär konflikt med "den fria passagen". Anläggande av naturstig bedöms öka tillgängligheten längs stranden.

Ett mindre område med höga naturvärden kommer att tas i anspråk för parkering, i övrigt sker utökningen på ytor utan högre naturvärden.

Värdena kopplade till vattenmiljön är inte utredda i detta skede. Utveckling av småbåtshamnen och bryggor föregås av en prövning av vattenverksamhet enligt 11 kap MB. I samband med den prövningen kommer vattenmiljön att behöva utredas och strandskyddet prövas.

Områden utan höga naturvärden bedöms ha ett lokalt värde, medan beteshagen bedöms vara av nationellt värde för strandskyddet. Beroende av hur den fria passagen kan säkras och göras tillgänglig över kvartersmarken samt hur skadebegränsande åtgärder för naturmiljön hanteras, bedöms effekterna på strandskyddat område bli små till måttliga. Skötsel i området kan mildra konsekvenserna.

Skadebegränsande åtgärder

Förslag på skadebegränsade åtgärder anges nedan:

- Markera platsen där omklädningsrummet kommer stå och häv strandskyddet endast för ytan som utgör byggrätt vid det södra friluftsbadet. Ta bort a₂ bestämmelsen för samma område.
- Säkerställ med bestämmelse i plankarta att fri passage kommer till inom all kvartersmark.

Nollalternativ

Nollalternativet bedöms inte ge några negativa effekter på strandskyddet.

6.5 Jordbruksmark

Förutsättningar

Underlag för bedömningen för jordbruksmark är ett antal rapporter som Jordbruksverket tagit fram gällande bedömningar av jordbruksmarkens värden (2013, 2015a, 2015b och 2018) samt en äldre åkerklassificering som Lantbruksstyresen genomföre 1971.

Juridiska ramar

Enligt 3 kap 4§ andra stycket miljöbalken får brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse

- endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och
- detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Med uttrycket "brukningsvärd jordbruksmark" avses mark som med hänsyn till läge, beskaffenhet och övriga förutsättningar är lämpad för jordbruksproduktion (se prop. 1985/86:3

s. 158 och 1997/98:45 Del I s. 239 ff.). Jordbruksmark omfattar både odlad jord och kultiverad betesmark. I mark- och miljööverdomstolens dom P 4087-15, utreds definitioner utifrån tidigare lagstiftning.

Jordbruksmarkens arealer

I Sverige finns ca 2,6 miljoner hektar åker och 0,4 miljoner hektar betesmark. (Jordbruksverket 2015a). Svensk livsmedelsproduktion kan idag leverera ungefär 75 procent av den mat vi äter. Arealen brukbar jordbruksmark har minskat i Sverige och varje år exploateras omkring 600-700 hektar åkermark för bebyggelse och andra anläggningar (Jordbruksverket 2013).

Jordbruksmarkens värden

Jordbruksmark varierar i kvalitet och en kartläggning och nationell klassning av detta genomfördes år 1971 av dåvarande Lantbruksstyrelsen på all Sveriges jordbruksmark. Klassningen gjordes i en tiogradig skala med utgångspunkt i markens ekonomiska avkastningsvärde, baserat skördestatistik från 1969 års 421 skördeskadeområden, se figur 11). Graderingen var tänkt att underlätta långsiktiga ställningstaganden för kommunerna och kunna tillämpas som ett prioriteringsverktyg för att avgöra vilken mark som är bäst att bebygga ur produktionssynpunkt (Jordbruksverket 2013, Lantbruksstyrelsen 1971 åkerklassificering).

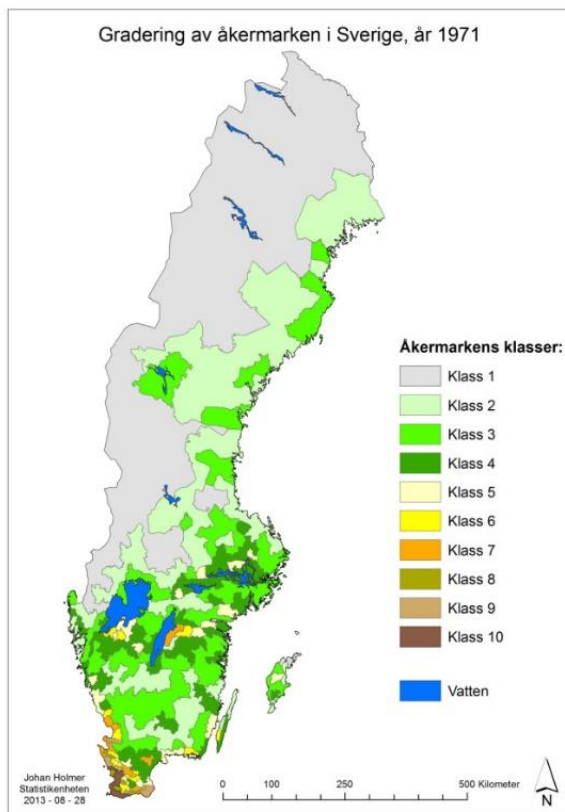
Dock ligger inte värdena i ett jordbrukslandskap endast i hur stor avkastning en åker ger. Andra värden utöver produktionsvärdet är betydelsefulla, såsom att jordbrukslandskapet utgör gynnsamma habitat för flertalet arter. Jordbrukslandskapet med sin variation, kulturhistoriska spår och artrikedom är ofta viktiga rekreationsområden och utflyktsmål för friluftsliv (Jordbruksverket 2015a). Jordbruket bidrar även med ett flertal ekosystemstjänster såsom möjligheten till matproduktion och produktion av förnybar energi, återföring av näringsämnen till marken, vattenreglering och att gynna förekomst av pollinatörer och biologisk mångfald, samt ökad rekreation och upplevelse av kulturhistoria.

Jord- och skogsbruket är två näringar som är viktiga i Ydre och ett fortsatt aktivt jord- och skogsbruk är därför något som prioriteras. Odlingslandskapet och dess tillhörande bebyggelse utgör troligtvis Ydres viktigaste tillgång gällande kulturmiljö. Kulturlandskapet utmed Lägernsjöarna och Sommen anses särskilt värdefullt och anges ha en stor potential gällande utveckling för turism och friluftsliv.

Andelen jordbruksföretag i Ydre har minskat sen 1950-talet och den genomsnittliga åkerarealen per lantbruksföretag har ökat från knappt 10 hektar på 1950-talet till 30 hektar år 2009. Detta innebär att det småskaliga jordbruket minskat och ersatts av ett mer storskaligt jordbruk. Jordbrukets utveckling innebär bl.a. växande gårdscentra och odlingskiften som slås samman, till större sammanhängande enheter. Det innebär att mindre enheter som ligger perifert, blir mindre betydelsefulla. Ydre kommun har dock en vision om att bevara det öppna och variationsrika odlingslandskapet genom att försöka stärka det småskaliga jordbruket med djurhållning samt skötsel av ängs- och betesmarker. I ÖP från 2013 anges även att ny bebyggelse om möjligt, ej bör placeras i det öppna landskapet.

Jordbruksmarken i Ydre kommun är utspridd över större delen av kommunen, se figur 12. I kommunen finns nationellt bestämda bevarandeområden för odlingslandskapet. I Ydre är ängs- och hagmarker vanligt förekommande i landskapet och dessa har höga värden. Inget av de områden som finns registrerade i Ydre kommun är dock belägna i närheten av planområdet.

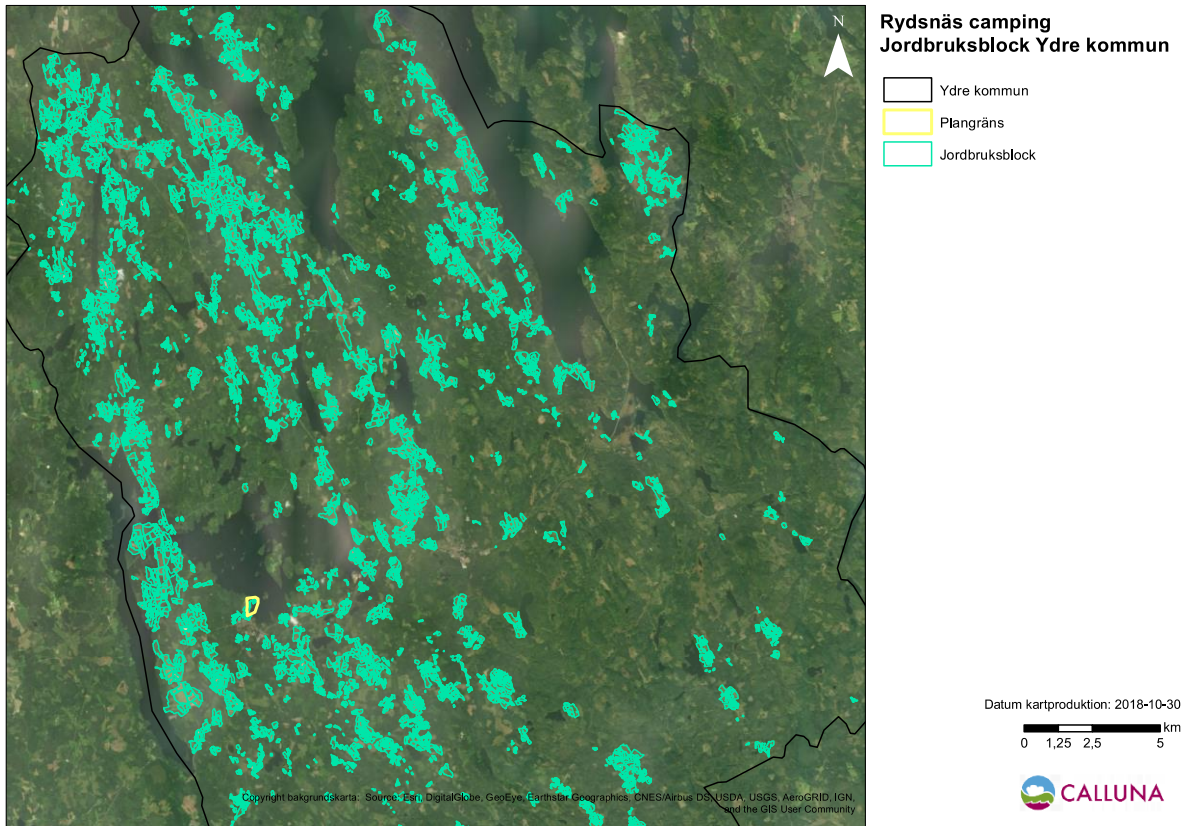

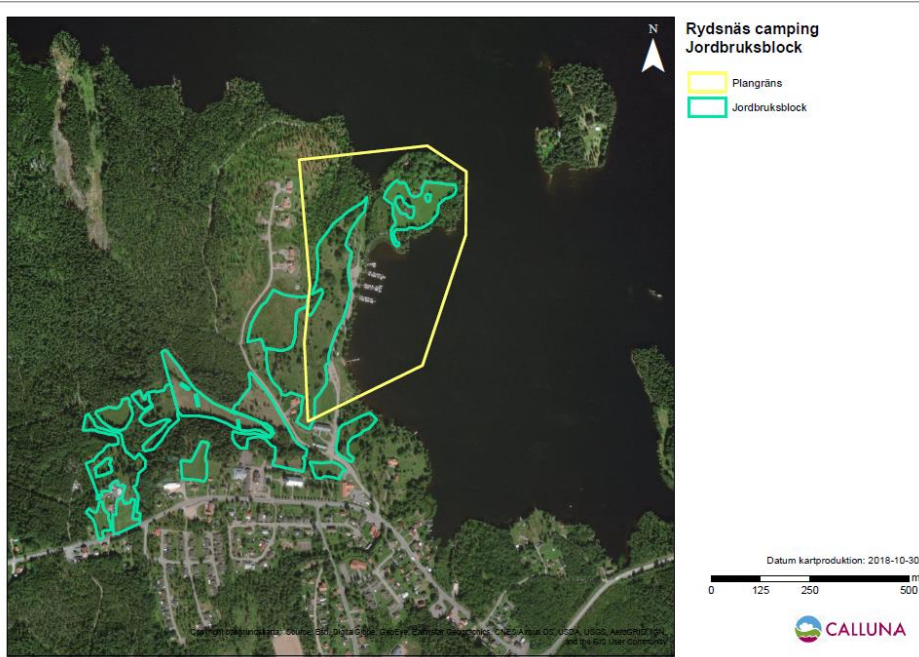
Figur 11. Klassning av Sveriges jordbruksmark år 1971. (Klassningen är genomförd på en skala 1–10 gällande ekonomiskt avkastningsvärde baserat på skördestatistik från 1969 års 421 skördeskadeområden. Klass 10 utgörs av jordbruksmarker med högst avkastningsvärde) Källa: Lantbruksstyrelsen 1971 Jordbruksmark på kommunal nivå

I hela Ydre finns 7595 ha hektar jordbruksmark varav planområdet omfattar 1,5 hektar jordbruksmark. Området utgörs av en slätteräng och ängs- och betesmark, se figur 13. Majoriteten av området är dock svåråtkomligt i och med dess läge på udden, vilket minskar områdets brukbarhet.

Enligt Lantbruksstyrelsens klassning graderas marken i Ydre till klass 3 på en 10-gradig skala där 10 är högst, se figur 11. Majoriteten av alla jordar i mellersta och södra Sverige är klassade till klass 3 och klass 4. Eftersom klassningen är gjord på nationell skala är den alltför grovhuggen att tillämpa för att bedöma ett specifikt jordbruksområde. Däremot ger den en fingervisning om hur värdefull jordbruksmarken är i regionen i jämförelse med andra regioner.

Figur 12. Ydre kommun jordbruksblock. (Jordbruksverket 2019)

Figur 13. Rydsnäs jordbruksblock. (Jordbruksverket 2019)

Påverkan, effekt och konsekvens

Utbyggnaden av campingen medför att en viss andel jordbruksmark tas i anspråk. Den värdefulla betesmarken med gamla ekar kommer till största delen lämnas orörd men viss negativ påverkan sker i och med byggnation av parkeringsplatsen, en arealförlust på 0,1 ha av ett klass 1 område. Betesvallen på 1,4 ha ute på halvön kommer omvandlas permanent då utbyggnaden sker.

Minskningen av jordbruksmark sker inte inom något utpekade område för bevarande av jordbruksmark i kommunen. I sammanhanget bedöms det vara ett mindre område i en perifer del som tas i anspråk. Intrånget i hagmarken har högsta naturvärdesklass men är begränsad till en mindre yta. Effekterna sammantaget bedöms bli som mest måttliga på jordbruksmarken som i detta sammanhang bedöms ha ett lokalt värde. Konsekvenserna bedöms sammanfattningsvis bli små.

Skadebegränsande åtgärder

Vid anläggande av parkeringsplatsen bör så stor hänsyn som möjligt tas för att minimera kanteffekterna på kvarvarande bete. Bevara och visa hänsyn till stenmurar, odlingsrösen och småvatten kopplade till betesmarken. Skötsel kan främja och stärka de värden som hör till jordbrukslandskapet. En medveten skötsel har potential att främja arter och bl.a gynna insektslivet i området. Informationsskyltar kan med fördel sättas upp vid ekhagen för att upplysa och uppmana besökande om hagens värden och betydelsen av bete.

Nollalternativ

Nollalternativet bedöms inte ge några negativa konsekvenser för jordbruksmarken (betesmark) så länge som bete tillåts fortgå. Om betet minskar i omfattning eller tas bort, riskerar området att växa igen, vilket skulle påverka områdets värden negativt.

7 Uppfyllelse av nationella miljö kvalitetsmål

De nationella miljömål (Sveriges miljömål) som kopplas till Rydsnäs planområde är; Begränsad klimatpåverkan, Giftfri miljö, Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag, Ett rikt odlingslandskap, God bebyggd miljö, Ett rikt växt- och djurliv, Levande skogar, En myllrande våtmark

Nedan följer en avstämning av huvudalternativet och nollalternativet mot de relevanta nationella miljö kvalitetsmålen. Markeringens färg ger vägledning kring vilken grad miljö kvalitetsmålet gynnas eller ej. Hur miljö kvalitetsmålen relaterar till de globala hållbarhetsmålen för hållbar utveckling 2030 illustreras med målens bilder för relevant mål.

	Miljö kvalitetsmålet gynnas generellt
	Miljö kvalitetsmålet både gynnas och missgynnas, alternativt bedöms neutralt/marginellt påverkat
	Miljö kvalitetsmålet missgynnas

Nationella miljömål	Huvudalternativ	Nollalternativ
Begränsad klimatpåverkan		
  		
<p><i>Inrikes transporter svarar för nästan en tredjedel av Sveriges totala utsläpp av växthusgaser. Trafiken behöver minska och fler behöver välja alternativ till bil- och flygresor respektive lastbilstransporter.</i></p>	 - Ökning av transporter med max 70 bilar/dygn under högsäsong.	 + Ingen ökning av transporter
Giftfri miljö		
  		
<p><i>Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrunds nivåerna.</i></p>	 - Ökad risk för spridning av föroreningar i och med ökad bil- och båttrafik i området, samt från parkeringsplats. + Eventuella föroreningar i vattenmiljön som kan avhjälpas, kan behöva utredas i samband med utveckling av småbåtshamn och anmälan/ tillståndsansökan	 - Ingen förändring
Ingen övergödning		
 		
<p><i>Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.</i></p>	 - Ökad båttrafik + Minskning av näringstillförsel från jordbruksverksamhet	 - Fortsatt påverkan av näringstillförsel från jordbruksverksamhet. Begränsad omfattning.
Levande sjöar och vattendrag		
 		
<p><i>Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.</i></p>	 - Strandskyddad mark tas i anspråk. - Dagvatten från parkeringen kommer infiltrera marken. - Utveckling av småbåtshamn ökar båttrafiken och bullerstörning, samt risk att föroreningsspridning. + Skadebegränsade åtgärder vid prövning av vattenverksamhet vid utökning av småbåtshamnen kan även omfatta nuvarande verksamhet.	 - Ingen förändring

Nationella miljömål	Huvudalternativ	Nollalternativ
<p>Ett rikt odlingslandskap</p> 		
<p><i>Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.</i></p>	<p> - Betesmark tas i anspråk i planen. Betet kommer dock kunna fortgå på majoriteten av tidigare betad areal.</p> <p>- Vissa kulturbärande element tas bort och kvarvarande förekommer inte längre i ett jordbrukslandskap.</p> <p>+ Ökad frekvens av slätter för att bevara områdets öppenhet kommer gynna hävdgynnade arter.</p> <p>+ Upprättande av skötselplan förväntas hjälpa till att bevara och skydda jordbrukslandskapets värden.</p>	<p> + Fortsatt betande av marken bedöms kunna främja olika arters livsmiljöer i odlingslandskapet. De kulturbärande elementen bedöms kunna vara kvar.</p>
<p>God bebyggd miljö</p> 		
<p><i>Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.</i></p>	<p> + Fortsatt utveckling av orten + Udden tillgängliggörs med naturstig</p>	<p> + Betesmark fortsätter utgöra en resurs med höga natur- och kulturvärden</p>
<p>Ett rikt växt och djurliv</p> 		
<p><i>Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.</i></p>	<p> - Minskning av livsmiljö för beteslandskapets arter.</p> <p>- Fyra odlingsrösen riskerar att försvinna och en stenmur kan påverkas vid breddning av väg eller om vägens sträckning ändras.</p> <p>+ På området ute på halvön kommer bete och slätter fortfarande genomföras där möjlighet finns.</p> <p>+ Skötsel enligt skötselplan förväntas gynna både växt- och djurliv samt hjälpa till att bevara värdefulla naturmiljöer.</p>	<p> + Beteslandskapet fortsatt en resurs med höga natur- och kulturvärden</p>

Nationella miljömål	Huvudalternativ	Nollalternativ
Levande skogar 		
<p><i>Den biologiska mångfalden ska bevaras samtidigt som skogens värde för biologisk produktion skyddas. Kulturmiljövärden och sociala värden ska värnas om.</i></p>	<p>● - Några värdefulla träd riskerar att tas ner.</p> <p>+ Om skötsel sker enligt upprättad skötselplan kommer medföra att åtgärder genomförs för att bevara skogens värden samt värdefulla substrat och strukturer som är nödvändiga för skogslevande arter.</p>	<p>● - Skogsområdet på udden(triviallövskog) riskerar att växa igen av sly om röjning ej sker.</p>
Myllrande våtmarker 		
<p><i>Våtmarkers ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värnas om. Värdefulla våtmarksområden ska bevaras.</i></p>	<p>● - Ökad störning av livsmiljöer i och med ökat antal människor som vistas i området.</p>	<p>● - Ingen förändring</p>

8 Samlad bedömning

Utveckling av campingområdet syftar till att utveckla orten Rydsnäs och kommer gynna friluftlivet och även göra området mer attraktivt för både lokalbefolkningen och campingbesökare.

Planområdet vid Östra Lägerens strand inkluderar både betesmark, åkermark och skogsområden av olika karaktär. Området omfattas till största delen av 100 meter strandskydd. Flertalet biotopskyddade odlingsrösen, åkerholmar och stenmurar vittnar om områdets kulturhistoria. Två fasta fornlämningar finns inom området.

Ett genomförande av planen kommer medföra att delar av slätterängen ute på halvön och en del av ekhagen omvandlas permanent till campingverksamhet. Detta resulterar i en minskning av livsmiljöer för arter knutna till beteslandskapet. Arealen som tas i anspråk är dock begränsad.

På majoriteten av betad areal bedöms betet kunna fortgå. Skötselplan kommer upprättas som kommer medföra att åtgärder genomförs som syftar till att bevara och utveckla naturvärdena. Bete och slätter kommer kunna genomföras. Skötselplanen ämnar även bidra till att tillgängliggöra området för området. Bland annat planeras en naturstig anläggas.

Det finns ett stort antal odlingsrösen inom området. Majoritetenn av dessa kommer kunna vara kvar. Fyra odlingsrösen riskerar att tas bort och en stenmur kan påverkas av breddning av vägen eller om vägens sträckning ändras. Kvaravarande kulturbärande element förekommer ej längre i ett jordbrukslandskap. Vissa av de kulturbärande elementen/fornlämningarna kan dock synliggöras med hjälp av skötsel.

Östra Lägeren bedöms ha måttligt ekologisk status och uppnår ej god kemisk status. Ökat antal båtplatser ger ökad båttrafik och buller samt risker för spridning av förorenade ämnen. En

utbyggnad prövas för vattenverksamhet. Utvecklingen i sin helhet bedöms inte få sådana effekter att förutsättningarna att nå miljö kvalitetsnormen försämras. Utvecklingen bedöms inte försvåra förutsättningarna att uppnå god status i vattenförekomster.

Strandskyddad mark tas i anspråk och omvandlas till kvartersmark. Den föreslagna naturstigen gör området tillgängligare. Fri passage har dock inte säkrats upp i plan inom kvartersmark.

Området som tas i anspråk för camping ute på udden är idag en slåttervall. En mindre yta av betesmark tas i anspråk för parkering. Minskningen av jordbruksmark sker inte inom något utpekade område för bevarande av jordbruksmark. I sammanhanget bedöms det vara ett mindre område i en perifer del som tas i anspråk. Intrånget i hagmarken har högsta naturvärdesklass men är begränsad till en mindre yta.

Planering av parkeringsytan i hagmarken är det område som inom flera aspekter ger utslag i konsekvensbedömningen.

Tabell 6. Samlad konsekvensbedömning för de olika miljöaspekterna i miljökonsekvensbeskrivningen. Konsekvenserna är negativa om inte det särskilt anges att det är positiva konsekvenser.

Miljöaspekt	Huvudalternativ	Nollalternativ
Kulturmiljö	Små konsekvenser	Inga konsekvenser
Naturmiljö	Små till måttliga konsekvenser	Inga konsekvenser
MKN för vattenmiljö	Små konsekvenser. Bedöms inte försvåra förutsättningarna att uppnå god status i vattenförekomster.	Bedöms inte försvåra förutsättningarna att uppnå god status i vattenförekomster
Strandskydd	Små till måttliga konsekvenser	Inga konsekvenser
Jordbruksmark	Små konsekvenser	Inga konsekvenser

9 Uppföljning och övervakning

En miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla en redogörelse för de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför (Boverket 2019). Det finns krav på att redovisa dessa åtgärder i beslutet att anta planen, eller i en särskild handling i anslutning till beslutet.

När en plan eller ett program som omfattas av kravet på en strategisk miljöbedömning har antagits, ska den beslutande myndigheten eller kommunen skaffa sig kunskap om den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet faktiskt medför. Anledningen till detta är att så tidigt som möjligt fånga upp sådan betydande miljöpåverkan som tidigare inte har identifierats så att den går att avhjälpa. (6 kap. § 19)

Det yttersta ansvaret för uppföljningen har den kommun eller myndighet som har antagit planen eller programmet.

En skötselplan planeras att upprättas för att bevara och utveckla områdets värden. Bland annat bör mark som tidigare hävdats fortsätta hävdas genom slåtter och bete. Kommunen behöver i avtal med arrendator se till att området sköts enligt upprättad plan. Det är lämpligt att en inventering av naturvärdena genomförs efter 5-10 för att utvärdera effekterna för naturmiljön.

En undersökning av människors nyttjande och tillgänglighet till området, kan göras ett par år efter att utökningen av campingverksamheten skett och naturstigen anlagts.

10 Referenser

10.1 Rapporter

- Andersson, H. (2019). Naturvärdesinventering. Rydsnäs camping, Ydre kommun, november 2018. Calluna AB.
- Jordbruksverket (2004). Ängs- och betesmarksinventeringen
- Jordbruksverket (2013). Väsentligt samhällsintresse? Jordbruksmarken i kommunernas fysiska planering. Rapport 2013:35. 2013-12-17
- Jordbruksverket (2015a). Kommunens möjligheter att bevara och utveckla jordbruksmarkens värden.
- Jordbruksverket (2015b). Jordbruksmarkens värden.
- Jordbruksverket (2018). Hållbar produktion och konsumtion av mat, Rapport 2018:17
- Lantbruksstyrelsen (1971). Åkerklassificering
- Natur och kultur. (1986). Miljöer i Östergötland. Naturvårdsplan och kulturminnesvårdsprogram. Länsstyrelsen i Östergötlands län 1983. Linköping.
- Naturvårdsverket (2009). Handbok för artskyddsförordningen. Del 1 Fridlysning och dispenser. Handbok 2009:2
- SGU (2015). Tätade Jordlager- En kunskapssammanställning. Kajsa Bovin, Emil Vikberg & Ida Morén. SGU-Rapport 2015:32
- Svenskt vatten (2016). Avledning av dag-, drän- och spillvatten. Del 1 Policy- och funktionskrav för samhällets avvattnings.
- Ydre kommun (2003). Naturvärdesinventering
- Ydre kommun (2006). VÄSTRA RYDS KYRKOGRÅRD, Kulturhistorisk kyrkogårdsinventering, Västra Ryds församling, Ydre kommun, Linköpings stift, Östergötlands län.
- Ydre kommun (2011). Vindkraftsplan, Samrådshandling
- Ydre kommun (2013). Naturvårdsprogram
- Östergötlands Museum, Avdelningen för arkeologi och byggnadsvård (2012). Den gamla prästgården i Västra Ryd, Rapport 2012:49

10.2 Digitala källor

- Artdatabanken (2018) <https://www.artdatabanken.se/>
- iFiske (2019), Östra Lägern hämtad 2019-02-12 <http://www.ifiske.se/fiske-ostra-lagern.htm>
- Jordbruksverket (2019). Nedladdade Gis-skikt, jordbruksblock
- Länsstyrelsen Östergötland Regional livsmedelsstrategi Östergötland
<https://wssex.regionostergotland.se/regsam/%C3%96vergripande%20dokument%20webben/Milj%C3%B6/%C3%96sterg%C3%B6tlands%20livsmedelsstrategi%20-%20syfte%20och%20m%C3%A5l.pdf>
- <https://www.regionostergotland.se/Regional-utveckling/Naringsliv-och-arbetsmarknad/Naringslivsutveckling/Regional-livsmedelsstrategi-Ostergotland/>
- Naturvårdsverket (2018), Etappmålen <http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Sveriges-miljomal/Etappmal/> (20180517)
- Naturvårdsverket (2019) <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar>

Sveriges Miljömål (2018). <http://sverigesmiljomal.se/miljomalen/>Data hämtad: 2018-05-16

VISS (2019) <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA61813746>

VISS Östra Lägern, Ett åtgärdsprogram för Motalaström sydvästra
<http://www.vattenmyndigheterna.se/Sv/vattendistrikt-sverige/sodra-ostersjon/sammanstallning-av-underlag-till-atgardsprogram/motalastrom-sydvastra/Pages/default.aspx>

Bilaga 1 Översiktsplan 2013

Nedan finns de mål och strategier angivna som kan kopplas till planen.

1. Ydre ska vara en egen kommun
2. Hela Ydre ska leva – hållbar utveckling av både tätort och landsbygd
Ydres tätorter, kyrkbyar och landsbygd ska utvecklas mot ett långsiktigt socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart samhälle. Kulturhistoriska kvaliteter ska tas tillvara och utvecklas. Det öppna odlingslandskapet ska behållas och utvecklas.

Del av strategi:

Utveckla samhällservice av god kvalitet i samverkan med andra aktörer såsom grannkommuner, näringsliv och föreningsliv. Öka kyrkbyarnas roll för samhälls- och kommersiell service.

3. Ydre ska bli ett attraktivt alternativ till staden
Ydres attraktiva kultur- och naturmiljöer ska bli ett alternativ för välutbildade, barnfamiljer och andra som söker alternativ till städernas livsformer.

Del av strategi:

Utveckla boendemiljöer i tätorterna, i anslutning till kyrkbyarna och på landsbygden. Ta tillvara sjönära lägen till både rekreation och attraktiva boendemiljöer. Erbjud nya sjönära exploateringar i anslutning till befintlig bebyggelse och med hänsynstagande till effekter på miljö och landskap.

4. Ydre ska utveckla ett framtida näringsliv utifrån egna förutsättningar
Ydres långa tradition av gröna näringar anpassas och utvecklas till behoven i dagens samhälle.

Del av strategi:

Prioritera de gröna näringarna och besöksnäringen.

Använda Ydres attraktiva kultur- och naturmiljö i utvecklingen av besöksnäringen.

I nära samarbete med näringslivet utveckla turistnäringen.

5. Ydre ska vara en öppen kommun

I ÖP (2013) finns en ortsanalys över Rydsnäs som bland annat beskriver ortens etablering och framväxt, kyrkomiljöns plats i samhället samt ortens framtida utvecklingsmöjligheter.

Bilaga 2. Metod för konsekvensbedömning

Metoden för bedömning av miljökonsekvenser i detta uppdrag följer den metod som Calluna använder när en MKB tas fram för detaljplaner, se figur 1.

Figur 1. Illustration över Callunas arbete med MKB-processen som görs i 4 steg. En stor del av arbetet med anpassningar och framtagande av ny kunskap görs under steg 2, Process och analys. Under det steget avgränsas MKB i samråd med Länsstyrelsen och planförslag och skissutkast anpassas genom dialog mellan kommunen och Calluna.

Kunskapsinsamling till bedömningarna sker genom besök på plats samt tidigare framtagna utredningar, underlag från kommunen och Länsstyrelsen samt eftersök på internet.

Miljöbedömningsprocessen innebär att förslag tas fram för hur anpassningar kan göras för att undvika negativ påverkan och effekt.

Vid konsekvensbedömning av planen används Naturvårdsverkets, Boverkets, Vattenmyndigheten och SMHI:s underlag och riktlinjer för miljö.

Nollalternativ och andra eventuella alternativ studeras. En avstämning har gjorts mot tidigare framtagna planer och program.

Konsekvenser har bedömts enligt en femgradig skala utifrån förhållandet mellan intressets värde och effektens omfattning, se figur 2. Med utgångspunkt i utbredning, varaktighet och värde besvaras och motiveras följande frågor för de miljöaspekter som konsekvensbedöms:

- 1) Vilket värde påverkas?
- 2) Vilken effekt ger påverkan på värdet?
- 3) Leder effekten till en negativ eller positiv konsekvens?
- 4) Vilken betydelse har konsekvensen för värdet?
- 5) Kan de negativa konsekvenserna undvikas, begränsas eller kompenseras?
- 6) Kan positiva konsekvenser åstadkommas eller förstärkas?

		<i>stor utbredning/ permanent/långvarig</i> ↔ <i>liten utbredning/ reversibel/kortvarig</i>					
		Betydande effekt	Måttlig effekt	Liten effekt	Ingen effekt		
Högt värde (riksobjekt/regionalt)		mycket stora konsekvenser	stora konsekvenser	måttliga konsekvenser		n e g a t i v a	
Måttligt värde (regionalt/kommunalt)		stora konsekvenser	måttliga konsekvenser	små konsekvenser			
Lågt värde (kommunalt/lokalt)		måttliga konsekvenser	små konsekvenser	marginella konsekvenser			
Inget värde		inga konsekvenser					
Lågt värde (kommunalt/lokalt)		måttliga konsekvenser	små konsekvenser	marginella konsekvenser			p o s i t i v a
Måttligt värde (regionalt/kommunalt)		stora konsekvenser	måttliga konsekvenser	små konsekvenser			
Högt värde (riksobjekt/regionalt)		mycket stora konsekvenser	stora konsekvenser	måttliga konsekvenser			

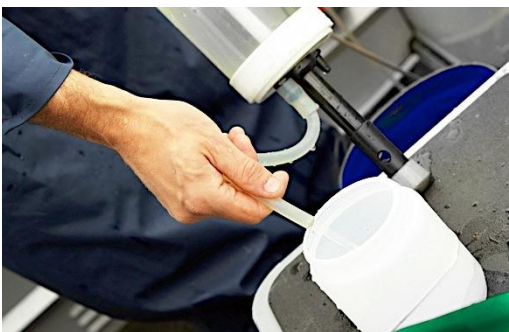
Figur 2. Principen för den femgradiga konsekvensskala som används vid bedömning i denna MKB. Bedömningen utgår ifrån intressets värde (riksobjekt-regionalt-kommunalt-lokalt-inget) och effektens omfattning, vilken beror av effektens utbredning och varaktig

Hemsida: www.calluna.se • E-post: info@calluna.se • Telefon växel: 013-12 25 75

Huvudkontor: Calluna AB, Linköpings slott, 582 28 Linköping